

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra kriminologie

**Kriminalita spojená s užíváním drog ve vybraných
regionech
(Karlovarský kraj)**

Bakalářská práce

**Criminality connected with use drugs in selected regions
(Carlsbad region)**

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE:
PaedDr. Petr PŘECECHTĚL

AUTOR PRÁCE:
Vladimír GREGOR

Praha
2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje z nichž jsem čerpal v práci, řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Lomnici, dne 6.2. 2022

Vladimír Gregor

Poděkování

Rád bych poděkoval panu PaedDr. Petru Přecechtělovi za odborné vedení, pomoc a rady při zpracování této bakalářské práce.

Anotace:

Bakalářská práce se zabývá kriminalitou spojenou s užíváním drog na území Karlovarského kraje. V první části práce je popsána teoretická část, kde jsou vymezeny základní pojmy, důvody užívání návykových látek a současná protidrogová strategie na území České republiky. Další část práce je věnována drogové epidemiologii v Karlovarském kraji, kde je i samotný kraj stručně charakterizován. V předposlední části práce byla stanovena drogová kriminalita v Karlovarském kraji, což bylo i hlavním cílem práce. Poslední část práce je věnována současné koncepci boje a preventivním aktivitám proti trestné činnosti a dalšími problémy souvisejícími s drogami a drogovou závislostí.

Klíčová slova

droga * návyková látka * drogová závislost * užívání drog * protidrogová politika * drogová epidemiologie * Karlovarský kraj

Annotation:

The bachelor thesis deals with the crime related to drug use within the territory of the Karlovy Vary Region. In the first part of the thesis, there is a description of the theoretical part, which defines the basic terms, reasons for the use of addictive substances and the current drug strategy in the territory of the Czech Republic. Next part of the work is devoted to drug epidemiology in the Karlovy Vary Region, where the region itself is also briefly characterized. In the penultimate part of the work, the drug crime in the Karlovy Vary region was determined, which was also the main goal of the work. The last part of the work is devoted to the current concept of the fight and preventive activities against drugs crime and other problems related to drugs and drug addiction.

Key words:

Drug * addictive substance * drug addiction * drug use * antidrug policy * drug epidemiology * the Karlovy Vary Region

Obsah

Úvod.....	7
1. Vymezení základních pojmů v souvislosti s drogami a kriminalitou	9
1.2. Základní pojmy spjaté s tímto fenoménem.....	9
1.3. Důvody a vzorce užívání drog.....	15
1.4. Vymezení drogové kriminality	17
1.4.1. Primární drogová kriminalita.....	19
1.4.2. Sekundární drogová kriminalita.....	20
1.5. Protidrogová politika ČR.....	21
1.6. Základní strategie a prevence protidrogové politiky ČR.....	22
2. Drogová epidemiologie Karlovarského kraje	24
2.2. Charakteristika Karlovarského kraje	24
2.3. Užívání drog v obecné populaci kraje.....	26
2.4. Užívání drog problémovými uživateli	27
2.5. Intoxikace a úmrtnost	28
2.6. Nejčastější (zne)užívané drogy v Karlovarském kraji.....	29
3. Fenomenologie drogové kriminality v Karlovarském kraji.....	33
3.1. Primární drogová kriminalita v kraji.....	33
3.1.1. Nelegální laboratoře na výrobu pervitinu	40
3.1.2. Nelegální pěstírny konopí.....	41
3.2. Sekundární drogová kriminalita v kraji	43
4. Prevence a kontrola drogové trestné činnosti v Karlovarském kraji....	47
4.1. Současná protidrogová koncepce kraje.....	47
4.2. Vybrané preventivní činnosti v kraji	49
4.3. Poskytovatelé služeb toxikomanům	50

4.4. Vybrané klíčové subjekty protidrogové politiky kraje	51
Závěr	53
Seznam použité literatury	56
Seznam použitých zkratek	62
Seznam tabulek	63
Seznam grafů.....	64

Úvod

Kriminalita spojená s užíváním drog, častěji hovorově známa jako drogová kriminalita, je specifický typ kriminality. Tento druh kriminality považuji za zvlášť závažný globální problém, neboť tvoří neodmyslitelnou část kriminality, která je úzce spjatá s další trestnou činností. Zde se tedy může jednat o dílčí trestnou činnost páchanou osobami závislými na drogách, jakožto sekundární drogová kriminalita. Ale velmi závažnou je i ta primární, která přímo souvisí s nakládáním s omamnými a psychotropními látkami a jedy, jenž upravuje zejména trestní zákoník, zákon o návykových látkách a další legislativa.

Důvod proč lidé začínají s drogami může být hned celá řada důvodů. Jako některý z důvodů může být vyrovnání se své partě kamarádů, experimentování nebo únik před složitými životními situacemi, nudou či depresemi. Nebo naopak drogy patří k životnímu stylu, který daný jedinec zastává.

Fakt, že drogy jsou nebezpečné pro lidstvo může být to, že všechny tyto látky si dokážou v lidském organismu najít prostor pro vytvoření si určitého druhu závislosti. Toto pak může vygradovat až do ztráty kontroly nad drogami a pocitu, že bez těchto látek už nemůže jedinec fungovat. Vznikem závislosti, ať už fyzické či psychické se může jedinec dostat do různých negativních životních situací. Například těch ekonomických, kdy na nákup těchto látek nepostačují běžné finanční zdroje ze zaměstnání či jiných druhů příjmů. Toto může vést k ponoukání páchaní trestné činnosti za účelem získání peněžních prostředků k následnému nákupu drog a jejich aplikaci. Z tohoto vyplývá, že drogy jsou nepochybně společensky škodlivou záležitostí a jedná se tedy o tzv. kriminogenní faktor. Ekonomické problémy se netýkají jen jedince a jeho potřeby zajistit si finanční prostředky na nákup další dávky. Také se týkají hlavně společnosti v případě boje proti kriminalitě spojené s drogami, kde jsou vynakládány vysoké částky, ať na různé preventivní programy, programy na snižování škod v souvislosti s užíváním drog, ale i na potlačování zločinnosti státním aparátem. Ekonomické problémy nejsou jediné, kterých se drogy dotýkají. Mohou zde figurovat i problémy zdravotní, kde mohou hrát vysokou roli různé nemoci přenášené krví, obzvláště při nitrožilním užívání. Dále mohou nastat také problémy sociální, kde se jedná například o ztrátu rodiny, přátel, partnera nebo ztráty zaměstnání.

Jako drogu lze bezpochybně označit alkohol a tabák, neboť se jedná o látky, které mění lidské vědomí a působí na lidský organismus. V samotné bakalářské práci nebude alkohol, tabák a trestná činnost s těmito látkami spojená podrobně rozebírána.

V rámci práce s názvem „Kriminalita spojená s užíváním drog ve vybraných regionech“, se tato bude zaměřovat na Karlovarský kraj, kde bude reflektováno geografických a demografických dat tohoto kraje v návaznosti na tento specifický druh kriminality. Cílem této práce je stanovení fenomenologie drogové kriminality, tedy zjištění rozsahu, intenzity a struktury v rámci Karlovarského kraje. Zejména se zaměřením na primární, ale i sekundární drogovou trestnou činnost, kdy jako hlavní prameny informací je využito odborných literatur a jejich analýz, rozborů statistických dat vydávaných v rámci národní, či krajské úrovně. Jako další zdroj informací využiji i své životní zkušenosti, neboť se sám účastním v potírání, odhalování a objasňování trestné činnosti na úseku drogové kriminality na území okresu Sokolov v rámci služby kriminální policie a vyšetřování. Další dílčí úlohou práce bude stanovení drogové epidemiologie v rámci tohoto regionu. Hlavním postupem při psaní práce bylo využito metod analytických a komparačních. Posledním cílem je tedy vytvoření celkového náhledu na drogovou problematiku a epidemiologickou situaci v rámci zmiňovaného Karlovarského kraje.

1. Vymezení základních pojmů v souvislosti s drogami a kriminalitou

Na počátku je důležité si v tomto obsáhlém tématu týkajících se drog potřeba stanovit a vysvětlit určité základní pojmy, které s drogami a drogovou kriminalitou souvisí. Základní pojmy budou vysvětleny níže.

1.2. Základní pojmy spjaté s tímto fenoménem

Droga

Pojmem droga je označována látka různých substancí, která po užití konzumentem mění vědomí, chování a náladu člověka, popřípadě jeho duševní pochody. U drogy existuje tzv. potenciál závislosti, tedy možnost vyvolat závislost. V právním řádu České republiky pojem není přímo definován. Jedná se vlastně o označení omamné a psychotropní látky, kdy se jedná o názvy užívané v odborné terminologii. Samotný pojem „droga“ pochází z arabského označení pro léčivo, tedy durana. V současné době je pojem stále využíván jako označení pro ingredience při výrobě léků ve zdravotnickém odvětví. V češtině lze slovo droga vyjádřit dvěma významy a to:

- **Droga jako léčivo** – jedná se o přírodní produkty. Rostliny upravené sušením či jinou formou jejich konzervace nebo živočichové a produkty jejich metabolismu. Tedy produkty, které slouží zejména jako léčivo či k podobným účelům.
- **Droga jako psychoaktivní látka** – jedná se o látky, které působí na psychiku člověka, které nejsou legální. Případně je jejich pohyb, výroba a distribuce státem kontrolována. Existuje zde výskyt návykovosti.¹

Návyková látka

Samotný výraz je upraven zákonem č. 40/2009, Sb., Trestní zákoník, konkrétně v § 130. Tento za návykovou látku označuje alkohol, omamné látky, psychotropní

¹ MAHDALÍČKOVÁ, Jana. *Víme o drogách všechno?* [online]. Praha: Wolters Kluwer, 2014. [cit. 16.11.2021]. ISBN 978-80-7478-589-4. s. 9-10. Dostupné z: <https://docplayer.cz/7983830-Vime-o-drogach-vsechno.html>

látky a ostatní látky, které jsou způsobitelné nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.²

Omamná a psychotropní látka

Jedná se o látky označované zkráceně jejich prvními písmeny, tedy OPL. Hovoříme-li tedy o OPL, tak se jedná o látky s existencí vysokého nebezpečí chorobného návyku, či psychických změn v osobnosti jedince. Vzhledem k tomuto se jedná o látky, které mají negativní dopad na společnost, či jedince užívající těchto látek bez odborného dohledu.³

Prekurzor

Chemická látka, která je jakýmsi předstupněm konečné podoby chemické drogy, kdy například prekurzor pro výrobu metamfetaminu (pervitinu) je efedrin.

Trestný čin

Samotný pojem je upraven v zákoně č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník, konkrétně v ustanovení § 13 odst. 1, jedná se o legální definici, tedy „*Trestným činem je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.*“⁴

Kriminalita (zločinnost)

Jedná se o sociálně patologický jev. Z hlediska kriminologie lze kriminalitu chápat ve dvojím pojetí. Na straně jedné pojetí juristické (legální) a na straně druhé pojetí sociologické. U prvního zmiňovaného, pokud mluvíme o zločinu, vychází se z toho, co zákonodárce prohlásí za trestný čin, tedy vyjmenovaný čin v trestním zákoníku. U sociologického pojetí kriminality nevycházíme z trestního práva, což umožňuje kritický přístup k platnému trestnímu právu. Jde tedy o zaměření na

² Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v posledním znění.

³ ZOUBKOVÁ, Ivana et al. *Kriminologický slovník*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. s. 126. ISBN 978-80-7380-312-4.

⁴ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v posledním znění.

sociálně patologické jevy, jejichž úprava netkví v trestním právu. Jedná se tedy o jevy se zločinností spjaté, charakterem příčinným ke páchání trestné činnosti.⁵

Kriminalita registrovaná

V případě registrované kriminality se jedná o takovou kriminalitu, o které se policejní orgány dozví a evidují ji. Způsob, jakým se o tomto dozví může být různý. Jedná se například o oznámením od občana, dalšího orgánu nebo z vlastní iniciativy. Registrovaná kriminalita je často označována pod pojmem evidovaná. Tato část kriminality tvoří vedle kriminality latentní pouze poměrnou část té skutečné. Využití jako systém kriminální statistiky, pro sběr dat, jejich zpracování o trestných činech. V České republice je systém kriminálních statistik označen jako Evidenčně statistický systém kriminality (ESSK), vydávané v gesci Policejního prezídia ČR.⁶

Kriminalita latentní

Tímto pojmem označujeme takovou kriminalitu, která v souvislosti s různými důvody nebyla oznámena orgánům činným v trestním řízení. S latentní kriminalitou jsou dále spojovány názvy jako černá a šedá čísla latentní kriminality. Na straně černých čísel se hovoří o té části kriminality, o které se orgány činné v trestním řízení nedozvěděly. Na straně druhé, šedými čísli je označována ta část kriminality, kterou tvoří trestné činy, o kterých se orgány činné v trestním řízení dozví, avšak tyto zůstaly neobjasněné. Existuje zde i pojem „latence umělá“, kdy se OČTŘ o trestném činu dozví, avšak jej neregistrují.⁷

Kriminalita skutečná

Skutečnou kriminalitou rozumíme součet kriminality registrované a kriminality latentní. Jedná se tedy o stav, kdy bychom měli přehled o celkové kriminalitě, která se děje. Tedy kvantifikovaný stav veškeré trestné činnosti.

⁵ ZOUBKOVÁ, Ivana et al. *Kriminologický slovník*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. s. 80. ISBN 978-80-7380-312-4.

⁶ Tamtéž, s. 47.

⁷ Tamtéž, s. 83.

Rozsah (stav) kriminality

Pod pojmem rozsah kriminality, někdy označováno jako stav kriminality, rozumíme vyjádření počtu trestných činů a činů jinak trestných, spáchaných na určitém území (územím můžeme označit například město, region, kraj či celou Českou republiku) za určitý časový úsek (například měsíc, rok). Tento údaj však nereflexuje demografické vlivy. Je udáván v absolutních číslech.⁸

Úroveň (intenzita) kriminality

Jedná se o další popis kriminality, který již oproti rozsahu bere v potaz i demografické vlivy určitého území a popis kriminality, kdy je tímto tedy objektivnější. Samotná úroveň kriminality je udávána v tzv. indexech (koeficientech) přepočítávání na 10 000 (zejména místní a národní úroveň) či 100 000 (nadanárodní úroveň) obyvatel na určitém území. Označením čistého indexu počítáme v případě, že jsou započítány pouze osoby starší patnácti let věku. Jestliže nejsou tyto osoby započítávány, hovoříme o hrubém indexu. Obecný vzorec pro výpočet indexu může poté vypadat následovně:

$$\text{index kriminality} = \frac{\text{počet trestných činů}}{\text{počet obyvatel}} \times 10\,000 \text{ nebo } 100\,000$$

Při výpočtu indexu kriminality je reflektován demografický vliv, avšak vyskytuje se zde určitá nevýhoda. Výpočet je tedy brán pouze ve vztahu k osobám, které v daném území bydlí (obyvatelé). Vzhledem k tomuto není zde počítáno například s cizinci, jakožto pachateli trestného činu na tomto území anebo naopak obyvateli tohoto území páchající trestnou činností na území jiném.⁹

Struktura kriminality

Jedná se o ukazatel, který jak vychází z názvu strukturuje kriminalitu podle různých kritérií (znaků). Některé znaky vyjádření struktury trestné činnosti mohou být rozděleny například dle osoby pachatele nebo poškozeného, které lze dělit

⁸ GŘIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 32. ISBN 978-80-7598-554-5.

⁹ ZOUBKOVÁ, Ivana et al. *Kriminologický slovník*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. s. 32-33. ISBN 978-80-7380-312-4.

podle věku, pohlaví, vzdělání apod., ale i dalších znaků jako je území, povaha trestného činu aj.

Dynamika kriminality

Pro dynamiku kriminality je charakteristické, že určuje trestnou činnost v pohybu a změně, ke které dochází v určitém časovém období. Mezi nejčastější období využívané v rámci určení dynamiky kriminality je deset let, kde zjištěným prvkem tzv. tendencí je určení jejího vývoje. Zde se můžeme setkat s názvy stoupající, klesající tendence (popřípadě trendu) nebo stagnace, která nastává v případě, že „vývojový děj“ kriminality je téměř neměnný.

Objasněnost kriminality

U objasněnosti hovoříme o té části kriminality, kde je pachatel znám policejnímu orgánu již při samotném zjištění (případně při oznámení) trestného činu nebo tam, kde je pachatel tohoto trestného činu dodatečně zjištěn. Míra objasněnosti ve statistikách je vyjadřována pomocí procent.

Drogová závislost

Mezi hlavní schopnost návykové látky patří vyvolat v jedinci závislost. Tyto závislosti rozlišujeme především a zejména na fyzickou a psychickou. Fyzickou závislostí je označován stav, kdy se návyková látka stává součástí procesů metabolismu jedince, a to vlivem častého užívání těchto látek (označován jako abstinenční stav). Psychickou závislostí pak rozumíme stavu, kdy jedinec silně pociťuje potřebu užít návykovou látku pro dosažení stavu vyvolaného onou látkou (označován jako craving). Jedním z dalších druhů závislostí lze uvést sociální či psychosociální závislost. V případě této závislosti je faktorem užití látky sociální kontext, tedy užít látku společně s přáteli. V současné době se uvažuje spíše o multifaktoriálním procesu vzniku závislostí. V návaznosti na závislost, existují určité teorie závislostí na návykových látkách. Ty jsou rozlišovány podle toho, jakými faktory byl ovlivněn prostor pro vznik závislosti. Podle faktorů je dělíme na:

- 1) **Psychologické** – kladen důraz na stav jedince a jeho vnitřní duševní rozpoložení (zde můžeme hovořit o depresivních či úzkostných stavech aj.).

- 2) **Sociální** – jak napovídá samotný název, důraz je kladen na mezilidské vztahy v menších strukturách, jedinec vůči jiné osobě jako jsou spolužáci, kamarádi, partner či rodiče.
- 3) **Sociologické** – odráží status jedince ve společnosti a vztah, který ke společnosti zastává.
- 4) **Biologické** – v popředí jsou vlivy genetických dispozic jedince a další spojitosti biologického vývoje jedince.
- 5) **Morální** – vychází se z toho, že závislost jedince je morální prohra.
- 6) **Kulturně-antropologické** – důraz je kladen na odlišnosti ve vztahu k užívání drog a jejich účincích na základě zdůraznění kulturního, historického a dalších hledisek.¹⁰
- 7) **Bio-psycho-sociální model** – je vybudován na základě vícera faktorů, které ovlivňují procesy v průběhu vývoje daného jedince. Můžeme tedy hovořit o „dispozicích“ daného jedince jako jsou genetické, biologické nebo ty psychologické získané již v raném věku. Jako reakce na dispozice můžeme vnímat „zranitelnost“ jedince. A dále pak spouštěče, které reagují na určité životní sledy situací.¹¹

Zneužívání (abúzus)

Slovem abúzus je označováno užívání, potažmo zneužívání drog, které je příliš časté a nadměrné. Může probudit vznik závislosti po dané látce. Z hlediska drogového prostředí se zde může vyskytovat takové nadměrné užívání, které je schopno způsobit poškození organismu jedince.

Adiktologie

V širším pojetí se jedná o vědní obor, zabývající se různými závislostmi a také prevencí těchto závislostí. Dále léčbou a výzkumy v oblasti závislostí. V užším pojetí se adiktologie zabývá abúzem návykových látek a závislostmi na nich.

¹⁰ GRŽIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 374. ISBN 978-80-7598-554-5.

¹¹ KALINA, Kamil. *Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup* [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, c2003. [cit. 2022-01-16]. Monografie (Úřad vlády České republiky). s. 78. ISBN 80-86734-05-6. Dostupné z: https://www.drogy-info.cz/data/obj_files/1648/742/drogy_a_drog_zavislosti_dil1.pdf

Vzhledem k tomu, že je předmětem tohoto vědního oboru i prevence, zaměřuje se na odbornou pomoc ohroženým jedincům či skupinám.¹²

Toxikomanie

Stav, kdy dochází k opakovanému užívání drog, čímž dochází k opakované či chronické intoxikaci jedince, která je nebezpečná jak pro samotného jedince, tak pro společnost. Je často spojována se slovem návyk, kdy tyto názvy jsou nahrazovány drogovou závislostí.¹³

Abstinenční příznak

Někdy označen jako „odvykací příznak“, který se vyskytuje u všech látek, které dokážou vyvolat závislost. U návykových látek můžeme spatřovat některé méně patrné příznaky, byť vnímáním samotného jedince mohou být velmi nepříjemné, ale z hlediska jejich viditelnosti na jedinci je můžeme téměř přehlédnout. Na tuto pozici bychom mohli přiřadit zejména kofein anebo tabák, které se mezi návykové látky bezpochybně řadí. Vedle těchto pak můžeme pozorovat příznaky velmi intenzivní, případně i životu ohrožující. Zde bychom mohli hovořit například o morfinu, či drog s podobným účinkem. V případě abstinčního příznaku můžeme pozorovat změny v chování daného jedince, kde můžeme pozorovat slzení, zívání, pocení, změnu tvaru zorniček, třes, husí kůže, pocity úzkosti, horka nebo naopak chladu, ale i spoustu jiných příznaků. V případě souboru odvykacích příznaků vyskytujících se současně hovoříme o abstinčním syndromu. Tento není vždy stejný, avšak je závislý na užití droze.¹⁴

1.3. Důvody a vzorce užívání drog

Drogy, nebo-li látky měnící vědomí člověka byly užívány již v hluboké minulosti, kdy písemné zmínky pochází již z dob Sumerů. Průřezem různých ukazatelů jako je odlišnost doby, poloha oblasti či složení obyvatelstva se mění motivace k postojům a užívání drog. V návaznosti na kulturu můžeme pozorovat i různé

¹² ZOUBKOVÁ, Ivana et al. *Kriminologický slovník*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. s. 20. ISBN 978-80-7380-312-4.

¹³ Tamtéž., s. 208.

¹⁴ NOŽINA, Miroslav. *Svět drog v Čechách*. Praha: KLP, 1997. s. 12. ISBN 80-85917-36-x.

postoje (sociální, náboženské aj.) k drogám ve smyslu rozhodování o jejich případné formě a stupni regulace nebo naopak jejich absolutní zákaz.

Lidé drogy užívají obecně z důvodu vyvolání změny stavu vědomí, a to urychleným a prakticky bezpracným způsobem. Změna vědomí by byla dosažitelná i jinou cestou, tedy bez využití drog, avšak tato cesta by byla poněkud obtížnější a s potřebou aktivního zapojení daného jedince. Do této skupiny bychom mohli řadit například meditaci, sporty, náboženské rituály a další. Výchozím důvodem pak tedy bývají uvádění snahy o změnu nálady, únik před nudou či starostmi, potlačení bolesti, zvýšení sportovní či jiné výkonnosti, přivolání příjemných pocitů, navození euforie, integrace určité společnosti atd.

V případě užívání návykových látek se můžeme setkat s několika druhy vzorců chování, které se od sebe odlišují formou, intenzitou a frekvencí. Můžeme se tedy setkat s formami užívání:

- a) **Experimentální užití** – jedná se o zkušenost s drogou, která spočívá v jednorázovém užití návykové látky a v průběhu života se opakuje jen několikrát a to 2 až 3x (některé odborné literatury uvádí maximálně 5x) v průběhu života jedince. Jedná se o jakési sporadické užití v nepravidelném intervalu.
- b) **Příležitostné užití** – v tomto případě se jedná o mírně časté užití návykové látky, která může figurovat jako součást životního stylu jedince. V tomto případě se jedná se o tzv. rekreačního uživatele, kterému návyková látka zatím nepůsobí potíže (zdravotní, sociální). V souvislosti s ilegálními drogami bychom mohli hovořit například o užití extáze na diskotékách v nočních klubech či na různých hudebních festivalech aj.
- c) **Škodlivé užívání** – vyznačuje se vyšší četností užití návykové látky, která se opakuje. Oproti příležitostnému užívání je zde již předpoklad způsobení si zdravotních a sociálních potíží. Jedinec fakticky ztrácí kontrolu nad drogou, ačkoliv je stále přesvědčen o opaku.
- d) **Závislostní užívání** – spočívá v nepřetržitém užívání návykové látky, která je jedincem aplikována pravidelně. Toto vyvolává zdravotní a sociální problémy jedince.

V českém prostředí se pak můžeme setkat i s označením „**problémové užívání**“, které je spojeno s užíváním drog intravenózním způsobem. Může se

také jednat o dlouhodobé a soustavné užívání opioidů nebo pervitinu. Přípustná je v tomto smyslu i kombinace zmíněného.

V tomto smyslu můžeme drogy vnímat jako kriminogenní faktor, kde existence vztahu mezi návykovými látkami a kriminalitou je současné populaci známa, avšak nelze určit přesné příčiny tohoto vztahu. Užívání těchto látek však nelze přímo spojovat s tím, že jsou přímým důvodem páchaní trestné činnosti. Vzájemný vztah užívání OPL a páchaní trestné činnosti je založen na souvislosti působení obdobných faktorů, které zmíněné aktivity ovlivňují. V tomto případě můžeme hovořit například o faktoru sociálně-ekonomické deprivace. Z tohoto vyplývá, že chování jedince a užívání návykových látek může být vzorcem chování, které je nakloněno antisociálnímu způsobu života. Lze jej tedy charakterizovat jako jedince, který běžně porušuje zákonné normy, pravidla a vedle tohoto nad míru užívá návykové látky. Nebo na straně druhé, může užívání návykových látek protizákonné jednání vyvolat. V tomto případě se jedná o páchaní trestné činnosti, která je způsobena pod vlivem návykových látek.¹⁵

1.4. Vymezení drogové kriminality

V případě zjišťování drogové kriminality ji nelze brát jen jako část spektra kriminality, která přímo souvisí s návykovými látkami. Nelze tedy brát v potaz jen konkrétní trestnou činnost vymezenou ve zvláštní části trestního zákoníku, jakožto trestnou činnost páchanou přímo s návykovými látkami, nýbrž celkovou trestnou činnost, tedy i tu část, která je páchána v souvislosti s návykovými látkami. Jako možné vymezení drogové kriminality můžeme využít klasifikaci, která byla vytvořena Evropským monitorovacím centrem pro drogy a drogovou závislost. Tato stanovila čtyři možné druhy trestné činnosti v souvislosti s drogami, které lze využít jako model pro pochopení souvislostí mezi užíváním návykových látek a kriminalitou. Nejedná se o výčet, kterému přesně odpovídá vždy jen jeden druh, avšak lze je zařadit i kombinovaně. Jako příklad bychom mohli uvést, že v případě obstarávání peněz krádeží na nákup drogy, spáchaného pod vlivem návykové

¹⁵ GŘIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 377 an. ISBN 978-80-7598-554-5.

látky se dostaneme do situace, kdy lze tento model chování lze řadit pod 1. zmíněný druh kriminality níže, ale zároveň pod 2. zmíněný.

1. Psychofarmakologicky podmíněné trestné činy – takové trestné činy, které jsou páčány pod vlivem návykové látky. Může se jednat o trestnou činnost ve stavu akutní intoxikace nebo chronického užívání návykových látek. Do tohoto druhu trestných činů lze zařadit i tu část trestné činnosti, která je páčána na uživatelích návykových látek, avšak v případě, že jejich intoxikace přispěla k viktimnosti dané oběti.

2. Ekonomicky motivované trestné činy – část kriminality, kterou lze označit jako „opatřovací kriminalita“, kdy dochází k zajišťování peněžních prostředků na nákup návykové látky (např. krádeží zboží v obchodě, jejich následný prodej a získání zmiňovaných prostředků). Do této skupiny nepatří pouze majetková trestná činnost, ale veškerá aktivita související se zvýšením příjmu pachatele (např. prodej drog, loupeže, kuplířství nebo trestná činnost hospodářská).

3. Systémové trestné činy – hlavní roli v tomto případě hraje obchod s drogami. Ke páčání tohoto druhu trestné činnosti tedy dochází v souvislosti s drogovým trhem, který je charakteristický dosažením vysokých zisků, kterých lze dosahovat pouze cestou nezákonných aktivit. K ziskům dochází mezi skupinami, které o tyto zisky „soupeří“, což vede k řešení těchto sporů nezákonnou cestou (např. násilná kriminalita, vydírání, úplatkářství a další).

4. Trestné činy spočívající v porušení právní regulace nakládání s návykovými látkami – v tomto případě se bavíme o tzv. primární drogové kriminalitě, kde dochází, jak vyplývá z názvu k porušování legislativy. Primární drogovou problematiku budeme řešit následně. Pro účely této klasifikace je do tohoto typu řazena tzv. primární drogová kriminalita. Jedná se o trestné činy dle ustanovení § 283-287 zákona č. 40/2009 Sb., Trestního zákoníku., tedy část kriminality, která je páčána neoprávněným nakládáním s návykovými látkami. Lze sem zařadit i závažnější případy porušení právní úpravy, tedy trestného činu dle ustanovení § 204 zákona č. 40/2009 Sb., Trestního

zákoníku, který vyplývá ze zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek.¹⁶

Hlavními právními předpisy pak upravující nakládání s návykovými látkami jsou vedle trestního zákoníku zákony, zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a zákon č. 272/2013 Sb., o prekursorech drog a další.

1.4.1. Primární drogová kriminalita

V primární drogové kriminalitě, jak bylo v předchozích kapitolách naznačeno vycházíme ze zákonné úpravy, která se nachází v VII. dílu zvláštní části zákona č. 40/2009 Sb., Trestního zákoníku.

Typické primární drogové delikty vycházející z trestního zákoníku jsou tedy:

- § 283 Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy
- § 284 Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu
- § 285 Nedovolené pěstování rostlin obsahující omamnou nebo psychotropní látku
- § 286 Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu
- § 287 Šíření toxikomanie

Primární drogové trestné činy jsou tedy ty, které postihují přímé nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy, avšak i nakládání s přípravky, které je obsahují jejich prekurzory. Jsou to jednání vždy porušující určitou právní normu, která zacházení s těmito látkami upravuje. Další právní úpravou z hlediska postižitelnosti těchto deliktů, vycházíme například ze zákona č. 167/1997 Sb., o návykových látkách nebo zákona č. 279/2013 Sb., o prekursorech drog.¹⁷

Pro další účely postihování nezákonného nakládání s těmito látkami dle trestního zákoníku je nutné některé skutkové podstaty trestných činů na úseku

¹⁶ GRÍVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 378-381. ISBN 978-80-7598-554-5.

¹⁷ Tamtéž, s. 283 an.

primární drogové kriminality konkretizovat, což vychází z ustanovení § 289 Trestního zákoníku. Důležitým vymezením je, co se považuje za omamnou a psychotropní látku, přípravky je obsahující a dále prekurzory pro nezákonnou výrobu těchto látek. Co se považuje za množství větší, než malé ve vztahu k ustanovení § 283, § 284 a § 286 Trestního zákoníku. Dále pak co se považuje za rostliny nebo houby obsahující omamnou a psychotropní látku ve smyslu ustanovení § 285 Trestního zákoníku a jejich množství větší než malé.¹⁸ V případě posouzení „množství větší než malého“ stanoví příloha stanoviska trestního kolegia Nejvyššího soudu ČR sp. zn. Tpjn 301/2013. Poté v případě méně závažných protiprávních jednání, kdy je například množství držené látky (drogy) pro vlastní potřebu menší než malé jsou tyto jednání řešeny jako přestupek dle § 39 odst. 2. písm. a) či b) zákona č. 167/1998 Sb. o návykových látkách.¹⁹

1.4.2. Sekundární drogová kriminalita

V případě sekundární drogové kriminality se bavíme o ostatní trestné činnosti, která nesouvisí s přímým nakládáním s drogami, jedy a jejich prekurzory, avšak je trestná činnost páchaná pod jejich vlivem, či za účelem jejich obstarání, tedy dříve zmiňovaná opatřovací kriminalita. Jedná se o tu část trestné činnosti, kam EMCDA (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction) řadí 3 kategorie páchaní trestných činů, tedy psychofarmakologicky podmíněnou, tj. trestná činnost spáchaná pod vlivem psychoaktivních látek, ekonomicky motivovanou jako trestnou činnost páchanou za účelem získání peněz na financování užívání drog a systémovou trestnou činnost spočívající v páchaní trestné činnosti v souvislosti s drogovým trhem. V rámci sekundární drogové kriminality se její rozsah zjišťuje použitím různých metod (např.: extrapolace). V České republice se tímto zabývá Národní protidrogová centrála SKPV PČR, která spolupracuje s Národním monitorovacím střediskem pro drogy a drogové závislosti.²⁰

¹⁸ JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 7. aktualizované a doplněné vydání.* Praha: Leges, 2019. Student (Leges). s. 765 an. ISBN 978-80-7502-380-3.

¹⁹ GRÍVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie. 5., aktualizované vydání.* Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 383. ISBN 978-80-7598-554-5.

²⁰ Tamtéž, s. 385.

V odborné literatuře bychom se mohli setkat i s podrobnější klasifikací sekundární drogové kriminality, což například uvádí výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice z roku 2018, kdy bližší klasifikací sekundární drogové kriminality se zabývá Štefunková et al. (2017). Sekundární trestná činnost na úseku drog je v tomto směru poté rozdělena na následujících 6 kategorií:

- trestné činy, u nichž vliv návykové látky (drog) je znakem určité skutkové podstaty, kdy trestné činy jsou pachatelem spáchány právě pod jejich vlivem,
- trestné činy opatrovací, kde motiv činu je zisk finančních prostředků na pořízení drogy pro svou potřebu,
- trestné činy spáchané v souvislosti akutní intoxikace pachatele nebo s chronickým užíváním,
- trestné činy páchané v reakci na užívání drog jinou osobou,
- trestná činnost, která je páchána v souvislosti s organizací drogovým trhem,
- trestné činy, které jsou páchány na uživatelích drog, kdy iniciátorem spáchání je zvýšená zranitelnost oběti v souvislosti s užitím případně užíváním drog.²¹

1.5. Protidrogová politika ČR

V případě boje s drogovou kriminalitou je za nutné stanovit protidrogovou politiku, kterou lze chápat jako soubor uskutečňovaných aktivit článků v boji s drogovou problematikou, kterou mohou být činnosti charakteru preventivního, léčebného, regulačního a kontrolního, ale i dalších opatření, které jsou aplikovány na úrovni místní, krajské, národní i mezinárodní. Účelem těchto činností je zabezpečení ochrany zdraví, majetku a bezpečnosti jedinců, ale i celé společnosti před dopady trestné činnosti, která souvisí s drogami.

Pro řešení politických otázek, u kterých je záměrem snižování škod působených závislostním chováním je pro orgán vlády ČR Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky (zkr. RVKPP), který v tomto ohledu vykonává poradní, koordinační a iniciační činnost. Dále vytváří prostor pro komunikaci mezi

²¹ MRAVČÍK, Viktor et al. *Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2018* [online]. Praha: Úřad vlády České republiky. 2019. [cit. 2022-02-06]. Dostupné z: https://www.drogy-info.cz/data/obj_files/33122/871/VZdrogy2018_web%202020-01-13_V02.pdf

ministerstvy, články veřejné správy, ale i dalšími subjekty (i nestátní neziskové organizace) podílející se na realizaci protidrogové politiky. Iniciační činnost spočívá v předkládání návrhu opatření a aktivit v oblasti závislostí, koordinační pak ve smyslu vyhodnocování jejich realizace a kontrolu plnění úkolů uložených v rámci současné Národní strategie závislostí (zkr. NSZ) v letech 2019-2027. Současné cíle a priority NSZ následujících 9 let jsou:

- posílení prevence a zvýšení informovanosti,
- zajištění kvalitní a dostupné sítě adiktologických služeb,
- efektivnost regulace trhů s návykovými látkami a závislostními produkty,
- posila řízení, koordinace a efektivnost financování protidrogové politiky,
- zaměření strategie bude dále problematika léčivých přípravků s obsahem psychoaktivních látek, nadužívání internetu a nových technologií a problematikou konopí a kanabinoidů.²²

1.6. Základní strategie a prevence protidrogové politiky ČR

V rámci uplatňování protidrogové politiky jsou využívány dvě základní strategie:

1. **Snižování nabídky** – zahrnující zejména represivní opatření. Zaměřením je zastavení (popřípadě omezení) výroby a distribuce nelegálních drog, ale i opatření, která směřují ke kontrole nakládání s návykovými látkami ve formě prodeje a distribuce těch legálních.
2. **Snižování poptávky** – zahrnující naopak opatření nerepresivního charakteru v oblasti prevence a léčby. Zaměřením je snížení vyhledávání a konzumace drog skutečnými uživateli, ale i těmi potencionálními.

Při prevenci (jako společenské opatření, zaměřené na předcházení sociálně patologickým jevů ve společnosti, zejména pak kriminalitě²³) v užívání návykových látek, kdy jejich konzumace je možným kriminogenním faktorem lze

²² Úřad vlády České republiky. *Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027* [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, 2019. Koordinace [cit. 2022-02-06]. Dostupné z: https://www.drogy-info.cz/data/obj_files/33160/879/Narodni_strategie_2019-2027_fin.pdf

²³ ZOUBKOVÁ, Ivana et al. *Kriminologický slovník*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. s. 141. ISBN 978-80-7380-312-4.

využívat preventivních opatření, kdy v rámci protidrogové politiky rozlišujeme tři druhy:

- a) **Primární prevence** – zaměřením primární prevence je, aby lidé s návykovými látkami vůbec nezačínali, případně, aby začali co nejpozději. Do této skupiny řadíme osoby, které návykové látky neužívají,
- b) **Sekundární prevence** – nastává v případě, kdy osoby, které návykové látky užívají, aby s tímto přestali nebo jejich užívání snížili na co nejmenší míru. Řadíme sem osoby návykové látky již užívající,
- c) **Terciální prevence** – v tomto případě je cílem zabránění vzniku závažných zdravotních a sociálních problémů, ke kterým dochází v souvislosti s užíváním návykových látek, které si uživatelé aplikují rizikovým způsobem, kdy tato část osob je cílovou skupinou terciální prevence.

Další strategií protidrogové politiky pro svá specifika uváděná jako samostatná je strategie „**snižování škod**“, kdy opatření v rámci této strategie mají sice prvky terciální prevence, čímž bychom ji mohli zařadit do strategie snižování poptávky, však hlavním cílem není snížení míry užívání drog, ale minimalizace rizik, která právě z takového užívání vychází.²⁴

²⁴ GŘIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 385-387. ISBN 978-80-7598-554-5.

2. Drogová epidemiologie Karlovarského kraje

Drogová epidemiologie se zabývá rozšířením různých typů drog v populaci, důvody rozšíření a jeho důsledky. Dále pak vztah mezi rozšířením užívání a zneužívání drog, zdravotními následky a efektivitou léčebných, zákonných a dalších intervencí. Cílem jejich realizace je snížení rozsahu užívání, případně zneužívání drog nebo souvisejících škod a jejich kombinace. Stanovení drogové epidemiologie má význam v protidrogové politice, pro plánování intervencí a vyhodnocení jejich úspěšnosti, kde slouží jako kvalifikovaný podklad pro rozhodování. Z toho vyplývá, že musí být základní složkou v protidrogové strategii.²⁵

2.2. Charakteristika Karlovarského kraje

Vzhledem k tomu, že práce je zaměřena na drogovou epidemiologii, drogovou kriminalitu a možnosti kontroly v Karlovarském kraji, je nutno tento kraj blíže specifikovat a popsat. Karlovarský kraj se nachází na západním území České republiky. Kraj tvoří pouze 4,2 % území České republiky a jedná se tedy o nejmenší kraj. Na severní a západní části je jeho území uzavřeno státní hranicí se sousedním státem, konkrétně Německem. Na jihu kraj sousedí s krajem Plzeňským, se kterým dříve tvořili společný kraj s názvem Západočeský. Karlovarský kraj na severní straně tvoří oblast soudržnosti, označované jako severozápad, se sousedním Ústeckým krajem.

V Karlovarském kraji ke dni 31.12.2020 bylo evidováno celkem 293 311 obyvatel. Kraj je tvořen třemi okresy a to Cheb, Sokolov a Karlovy Vary. Poslední zmíněný okres je nejrozsáhlejší s nejvyšším počtem obyvatel, kdy v rámci okresu Karlovy Vary žilo ke dni 31.12.2020 celkem tedy 92 556 osob. Okres Cheb a Sokolov jsou svou rozlohou a počtem obyvatel téměř srovnatelné, kdy v Chebu k tomu též žilo 75 822 obyvatel a v Sokolově 71 368 obyvatel. Pro následující analyticko-statistickou část bude práce vycházet z celkového počtu obyvatel kraje tedy 293 311, tedy 2,8% zastoupení celkového počtu obyvatel České republiky. Předmětná data jsou vedena Českým statistickým úřadem, který je v rámci svého

²⁵ ZÁBRANSKÝ, Tomáš. *Drogová epidemiologie*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003. s. 13. ISBN 80-244-0709-4.

výkonu činností zveřejňuje ve své statistické ročence Karlovarského kraje z roku 2021. V jednotlivých okresech poté s celkovým počtem obyvatel připadající okresu Karlovy Vary v počtu 114 374 obyvatel, v Chebu 91 434 obyvatel a v Sokolově 87 503 obyvatel.²⁶

Nezaměstnanost – V Karlovarském kraji bylo ke konci měsíce října roku 2021 evidováno celkem 8 612 uchazečů o zaměstnání, ačkoliv dosažitelných je pouze 7 978. V České republice se jednalo o třetí nejvyšší podíl nezaměstnaných osob, který činil 4,26 %. Nejvyšší podíl byl zaznamenán v Sokolově, který tvořil 4,96 %. Oproti tomu nejnižší podíl nezaměstnanosti byl v Chebu, který činil 3,27 %. Karlovy Vary by tak skončily na druhé pomyslné pozici v kraji, kdy se jednalo o 4,51 %. Průměrná měsíční dávka podpory v nezaměstnanosti v tomto období činila 9 008,-Kč.²⁷ Dle mého názoru a pracovních zkušeností je u poměrné části nezaměstnané populace v Karlovarském kraji cesta rychlé „finanční injekce“ právě obchod s drogami. V tomto duchu se může jednat o jeden z kriminogenních faktorů.

Národnostní menšiny – Dle ČSÚ, krajské správy pro Karlovy Vary byl v roce 2018 počet cizinců 20 663 osob, kdy oproti předchozímu roku 2017 se jednalo o nárůst o cca 700 cizinců. V uvedeném roce se v celorepublikovém srovnání počtu cizinců Karlovarský kraj „umístil“ druhý za Hlavním městem Praha. Nejpočetnější skupinu cizinců tvoří Vietnamská komunita s počtem 6 779 osob. Dalšími pak jsou cizinci národnosti Ruské, Ukrajinské, Polské, Bulharské, Rumunské a další.²⁸ Osoby Vietnamské národnosti se velmi často dopouští kriminality na úseku drog. Jedná se hlavně o nedovolené pěstování rostlin konopí, v tzv. in-door pěstírnách zejména velkokapacitních nebo nedovolenou výrobu pervitinu v tzv. „domácích“ laboratořích a případně také distribuce drog. Uvedenému odpovídá například prezentovaná realizace případu „RONG“, ve výroční zprávě Národní protidrogové centrály z roku 2019. Právě ve zmíněné

²⁶ Český statistický úřad. *Statistická ročenka Karlovarského kraje* [online]. 2021. [cit. 2022-01-26]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/142333230/33008321.pdf/b9a2ccff-e9d2-4829-bbb4-58b18ed384ad?version=1.33>

²⁷ ŠPÁCOVÁ, Jana. *Nezaměstnanost v Karlovarském kraji k 31. 10. 2021 podle MPSV* [online]. Krajská správa ČSÚ v Karlových Varech, 2021. [cit. 2022-02-10]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xk/nezamestnanost-v-karlovarskem-kraji-k-31-10-2021-podle-mpsv>

²⁸ VACULÍK, Pavel. *Informace a kontaktní odkazy pro národnostní menšiny a cizince* [online]. Krajský úřad Karlovarského kraje, 2021. [cit. 2022-02-10]. Dostupné z: <http://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/cinnosti/Stranky/cizinci/cizinci.aspx>

operaci policisté odhalili na chebské tržnici ve stánku distribuci drog, která byla směřována zejména pro odběratele Spolkové republiky Německo. Ve věci bylo zahájeno trestní stíhání dvou osob Vietnamské národnosti pro spáchání zvláště závažného zločinu dle § 283 odst. 1, odst. 3 písm. c) Trestního zákoníku. V rámci realizace případu byl zajištěn větší finanční obnos peněz a cca 2 kg metamfetaminu.²⁹

Míra vzdělanosti – nízká míra vzdělanosti v kraji může v prostředí zločinnosti figurovat jako další potenciální kriminogenní faktor. Například v roce 2021 při vyhodnocení výsledků v rámci sčítání lidu se Karlovarský kraj umístil nejhůře v míře vzdělanosti. Jako příkladem by mohl být ukazatel podílu osob s vysokoškolským vzděláním, kde v České republice se jednalo o průměr 18,7 %, oproti tomu v Karlovarském kraji se jednalo o podíl pouze 10,5 %. Pro porovnání se další z krajů v ČR jednalo o kraj Ústecký s podílem 11,3 %. O nic lépe tomu však nebylo v kraji ani v případě základního či neukončeného základního vzdělání, kde naopak byl podíl osob největší a to 3,2 % (Ústecký pak s podílem 3,1 %).³⁰ Míra vzdělanosti v kriminálním drogovém prostředí hraje dle mého názoru taktéž vysokou roli, ať například v užívání návykových látek a s tím spjaté páchaní sekundární drogové trestné činnosti (např. již zmiňovaná opatrovací kriminalita) anebo páchaní drogové trestné činnosti té primární ve smyslu distribuce drog.

2.3. Užívání drog v obecné populaci kraje

Spolu s užíváním drog, jak již bylo uvedeno se pojí značná škála problémů, která má dopad jak na samotného jedince, tedy uživatele drog, tak na společnost jako takovou. V rámci Karlovarského kraje se na krajské úrovni vydává zpráva ve věci realizace protidrogové politiky v působnosti Krajského úřadu Karlovarského kraje, odborem bezpečnosti a krizového řízení, která je zaměřena na celkovou situaci tohoto kraje v oblasti návykových látek. V hodnoceném období, tedy mezi lety 2017-2021 jak vyplývá z dostupných výročních zpráv, je nejproblémovější drogou

²⁹ Národní protidrogová centrála SKPV PČR. *Výroční zpráva Národní protidrogové centrály 2019* [online] Praha: Policie ČR, 2020. [cit. 2022-02-12] Dostupné z: <https://www.policie.cz/soubor/vyrocní-zprava-2019-web-pdf.aspx>

³⁰ Český statistický úřad. *Vzdělání* [online]. Český statistický úřad, 2022. [cit. 2022-01-26]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/scitani2021/vzdelani>

v rámci Karlovarského kraje nadužívání drogy pervitin (metamfetamin), který je užíván zejména způsobem nitrožilním, aplikováním do oblasti krku. Tato droga má své prvenství v užívání dlouhodobě, oproti ostatním typům drog. V rámci abúzu metamfetaminu dochází problémovými uživateli drog také k ojedinělým kombinacím s jinými návykovými látkami, jako jsou opiáty, kanabinoidy, hypnotika či s alkoholem. Kanabinoidy a alkohol jsou nejčastější kombinací. Dále pak v roce 2020 bylo zaznamenáno zvýšené kombinace metamfetaminu s léky typu Rivotril a Neurol, které zvyšují zdravotní riziko u konzumenta drog. Dostupnost drog v kraji je vysoká, kdy nejlépe je sehnatelný právě pervitin a marihuana. Situace v Karlovarském kraji má v tomto směru dlouhodobý stagnující stav.

Jako jeden z poskytovatelů sociálních služeb je Kotec o. p. s. (viz. kapitola 5.3.), který má jednu z cílených skupin osob právě osoby užívající drogy a osoby závislé na drogách, kdy tato služba ve výročních zprávách uvádí, že 78 % uživatelů drog, kteří navštěvují či využívají jejich služeb užívají pervitin. Z toho ve 100 % případů se jedná o užívání nitrožilní, tedy aplikace pervitinu pomocí injekční stříkačky.³¹

S nitrožilním, jakožto rizikovým způsobem užívání je nutně spjata užití injekční stříkačky. Jako velmi závažný problém z hlediska zdravotního je pro uživatele drog bezpochybně sdílení injekčního „náčiní“ pro aplikaci drogy. Jedná se tedy o riziko krevního přenosu infekce jako je HIV (virus lidské nedostatečnosti), hepatitidy typu B anebo hepatitidy typu C. Nitrožilní užití však vytváří nebezpečí případné i pro běžnou populaci, neboť injekční stříkačky narkomani likvidují bez jakéhokoliv ohledu pro společnost a jednoduše ji ponechají například v místě, kde si drogu aplikují.

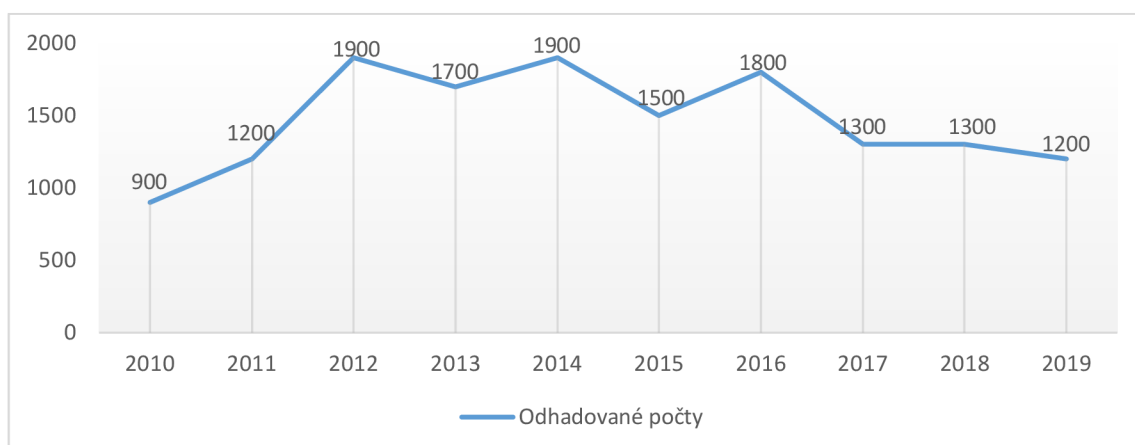
2.4. Užívání drog problémovými uživateli

Podle výroční zprávy ve věcech drog v České republice za rok 2018 byly konstatovány výsledky Národního monitorovacího střediska pro drogy a závislosti, kde odhadovaný počet problémových uživatelů drog konkrétně uživatel opioidů a

³¹ VIMR, Jiří. *Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky Karlovarského kraje za rok 2018* [online]. Karlovarský kraj: Krajský úřad Karlovarského kraje – odbor bezpečnosti a krizového řízení. [cit. 2022-02-13]. Dostupné z: https://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/cinnosti/Documents/vyrocní_zprava_2020.pdf

pervitinu, bylo celkem v Karlovarském kraji 1300 osob. Jedná se o zaokrouhlenou střední hodnotu. Prvenství v množství problémových uživatelů užívající nelegální drogy dle této výroční zprávy jsou jednoznačně osoby užívající pervitin, kdy odhadem se jednalo o 1200 osob. V přepočtu na 1000 osob ve věkovém rozmezí 15-64 let se jednalo o hodnotu 6,80. Následně u opiátů jako je heroin a buprenorfin se jedná o hodnoty menší než 50 osob. Tak tomu je i v případně jiných opiátů. Odhady jsou prováděny každoročně multiplikační metodou za použití dat o počtu klientů nízkoprahových programů. Výsledky však můžeme brát pouze s opatrností, neboť se jedná o odhady, které jsou ovlivňovány například malou velikostí souboru pro odhady multiplikátorů v krajích obecně anebo změnami na straně hlásících programů, což mohlo mít za následek ovlivnění počtu registrovaných klientů.³²

Graf č. 1 - Odhadovaný počet lidí užívající drogy rizikově v letech 2010-2019 na území Karlovarského kraje

Pramen: Výroční zpráva ve věcech drog v České republice v roce 2019. (vlastní zpracování)

2.5. Intoxikace a úmrtnost

V návaznosti na intoxikaci drogami docházelo v Karlovarském kraji i ke smrtelným předávkováním, blíže v následující tabulce č. 1. V Karlovarském kraji k nejvíce

³² MRAVČÍK, Viktor et al. *Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2018* [online]. Praha: Úřad vlády České republiky. 2019. [cit. 2022-02-13]. Dostupné z: https://www.drogy-info.cz/data/obj_files/33122/871/VZdrogy2018_web%202020-01-13_V02.pdf

intoxikacím dochází v okrese Karlovy Vary, kdy nejvyšší počet intoxikací byl v roce 2019 a to 251 případů intoxikací. V okrese Sokolov byl nejvyšší počet taktéž v roce 2019, kdy se jednalo o celkem 44 případů intoxikací. Oproti tomu v Chebu bylo nejvíce intoxikací v roce 2017 a jednalo se o 42 případů intoxikace. Ke smrtelným případům v hodnoceném období docházelo pouze na území okresu Karlovy Vary, kde se jedná o 2 smrtelné intoxikace za kalendářní rok v roce 2017, 3 úmrtí v roce 2018, 3 úmrtí v roce 2019 a 3 úmrtí v roce 2020.

Tabulka č. 1- Celkové počty nahlášených intoxikací v Karlovarském kraji, včetně smrtelných

Okres	Intoxi.	Úmrtí	Intoxi.	Úmrtí	Intoxi.	Úmrtí	Intoxi.	Úmrtí
Karlovy Vary	125	2	186	3	251	3	231	3
Sokolov	19	0	29	0	44	0	39	0
Cheb	42	0	27	0	36	0	12	0
Celkem	186	2	242	3	331	3	282	3
	2017		2018		2019		2020	

Pramen: Výroční zprávy o realizaci protidrogové politiky Karlovarského kraje v letech 2018-2020 a Analýza drogové scény Karlovarského kraje 2017. (vlastní zpracování)

2.6. Nejčastější (zne)užívané drogy v Karlovarském kraji

Jak bylo uvedeno na počátku této kapitoly, nejčastějšími drogami dlouhodobě na Karlovarsku, jsou jednoznačně pervitin a marihuana. Karlovarský kraj se výrazně neliší od zbytku České republiky, kdy se jedná celkově o nejrozšířenější drogy komplexně napříč všemi kraji. Dále pak z oblasti opiátů se v Karlovarském kraji zaznamenává výskyt zneužívání fentanylových náplastí, užívání kokainu a extáze Ty vole proč se mi tohle musí dít.

- a) **Marihuana** – v tomto případě se převážně užívá květ samičí rostliny, která je slangově označována jako „palice“. Tato se užívá v usušené formě, která je velmi aromatická. V případě usušení těchto květů dostáváme již připravenou marihuanu k přímému užití. Nejčastějším způsobem užití je její kouření ať již v podobě jointa (samotná usušená

marihuana ubalená do cigaretového papírku, případně ve směsi s cigaretovým tabákem) nebo kouření z vodní dýmky označované jako „bongo“. Existuje však i další způsob užití než kouřením, například v případech, kde je marihuana přidávána do nejrůznějších pokrmů.³³ Slangově je označována jako ganja, tráva, zelený, zelí atd. Situace ohledně marihuany na Karlovarsku je dlouhodobě stejná, kdy gram marihuany se pohybuje v rozmezí od 75-200,- Kč. Nejčastější částkou za gram je pak zmiňovaných 200,- Kč, v případě nižší částky se jedná spíše v případech přepravek marihuany.

Z vlastních zkušeností je mi dále známo, že v případě ilegálního trhu v rámci drogové scény je marihuana pěstována v tzv. indoor pěstírnách, což znamená pěstování v uměle vytvořených podmínkách, které jsou pro danou rostlinu příznivé (teplo, vlhkost vzduchu). V případě tohoto druhu pěstování dochází k zvyšování účinné látky obsažené v rostlině, kterou je tetrahydrokanabinol (zkráceně THC).

- b) **Pervitin** – Stimulační droga, označovaná slangově jako piko, perník, peří atd. Hlavní produkt potřebný pro výrobu této drogy je efedrin jako stimulační látka. Efedrin se získává chemickou úpravou, tedy extrakcí z rostliny chvojníku (*Ephedra vulgaris*) nebo z léků, které efedrin případně pseudoefedrin obsahují. Postup, kdy dochází k výrobě pervitinu se nazývá slangově „var“. K varu je potřeba dalších chemikálií jako je například červený fosfor, louh aj., ale také další pomůcky a laboratorní sklo jako jsou například vařiče, teploměry, misky atd. Konečný produkt pervitinu je různých zbarvení do bílé, žluté, hnědé až po růžovou barvu. K zbarvení dochází při špatném použití přidávaných látek v průběhu varu. Mezi nejčastější způsoby užívání patří například, šňupání nosem, inhalací výparů zahřívání pervitinu na podkladě, či v dýmce. Dalším způsobem může být užití nitrožilním způsobem.³⁴ V Karlovarském kraji se dle vlastních zkušeností běžná dávka pervitinu

³³ KALINA, Kamil. *Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup* [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, c2003. [cit. 2022-01-16]. Monografie (Úřad vlády České republiky). s. 174-178. ISBN 80-86734-05-6. Dostupné z: https://www.drogy-info.cz/data/obj_files/1648/742/drogy_a_drog_zavislosti_dil1.pdf

³⁴ NOŽINA, Miroslav. *Svět drog v Čechách*. Praha: KLP, 1997. ISBN 80-85917-36-x. s. 29-31

odpovídající 0,2 gramu (nazývaná uživateli drog jako „čára“) pohybuje za cenu okolo 200,- Kč. Celý gram pervitinu pak za 1000–1200,- Kč.

- c) **Fentanyl (fentanylové náplasti)** – jedná se o syntetický opioid, který je jako analgetikum až osmdesátkrát silnější než morfin. Působí primárně na centrální nervovou soustavu. Po užití vyvolává snížení pocitu bolesti, změny nálad, euforii, případně úzkostné stavy a ospalost. Jedná se o silně návykovou látku, která je svou mírou srovnatelná s ostatními opioidy. V případě nelegálního užití se mohou však dostavit i bolesti břicha, strach, zmatečnost, deprese, zácpa, průjem atd. Je velmi nebezpečný právě vzhledem k jeho účinnosti, tedy několikanásobně větší než u ostatních opiátů (opioidů).³⁵ Narkomani v případě zneužívání fentanylových náplastí využívají nevyužitý zbytek léku obsaženého ve vyhozených náplastech v odpadcích (případně nových náplastí), kde „vyvařením“ vyextrahují zmíněný fentanyl, který následně užijí zejména nitrožilně.
- d) **Kokain** – jako přírodní stimulační droga. Základ drogy pochází z listů koky³⁶, které jsou v místech výskytu, v primitivních chemických laboratořích chemicky upravovány na kokainovou pastu. Následně je tato pasta označovaná jako kokainová báze, která je posléze chemicky upravena na samotný kokain. Takto zpracovaný kokain je užíván nejčastěji formou šňupáním. Zde je látka nejčastěji v práškovém stavu do organismu dopravena vdechnutím pomocí nosních dírek. Dalším způsobem používání může být nitrožilně, kdy je pomocí injekční stříkačky je kokain aplikován do oběhu toxikomana. Užívání kokainu nitrožilní formou je využíván zejména pro několikanásobně rychlejší „nástup“ účinků vyvolávaný drogou. Mezi hlavní účinky po užití patří například vyvolání pocitu euforie, radosti, povzbuzení, dále vyvolává

³⁵ Extc.cz: *Fentanyl* [Online]. [cit. 2022-02-13]. Dostupné z: <https://www.extc.cz/fentanyl.html>

³⁶ Koka – Rostlina vlastním názvem Rudodřev koka (*Erythroxylon coca*) pocházející z Jižní Ameriky, kde se do současné době užívají z rostliny kokové listy smíchané s popelem formou žvýkání. Tento způsob užití je zejména využíván pro podporu energie jedinců při výkonu těžkých prací a pohybu po tamním vysokohorském členitém terénu. Viz. NOŽINA, Miroslav. *Svět drog v Čechách*. Praha: KLP, 1997. s. 16-23. ISBN 80-85917-36-x.

ztrátu pocitu hladu či potřeby spánku. Dále pak zvýšení fyzické zdatnosti a srdeční činnosti atd.

- e) **Extáze** – často i ve slangovém pojetí označována zkratkou MDMA, která vychází z chemického názvu látky 3,4-metylendioxy-N-methylmetamfetamin. Původní syntetizování této látky bylo určeno jako lék na hubnutí. Ke komerčnímu prodeji však nikdy nedošlo. V současné době je její indikace využívána v případě léčby posttraumatické stresové poruchy. Často je spojována se slovním spojením „taneční droga“. Extáze je svými účinky někde na pomezí stimulační drogy a halucinogenů. V případě čisté formy se jedná o krystalickou bílou látku, která se v drogovém prostředí vyskytuje zejména ve formě tablet či léků. V případě léků bychom ji mohli charakterizovat jejím „označením“ formou reliéfu. Na jedné straně tablety se tedy nachází určitý obrázek jako je delfín, drak, kachna, písmeno „E“ aj. Po užití se dostaví stav zmatenosti, neklidu. Následně se však dostaví pocity opačné jako je pohoda, klid a absence stresu. U extáze záleží, zdali ji užije jedinec v samotě, či mezi dalšími lidmi. V případě samoty může docházet ke zvýšení intelektuální výkonnosti jedince. Ve skupině či ve dvojici pak nastává stav euforie, zvýšená komunikativnost a sounáležitost s okolím. Mezi nejčastější způsoby užití řadíme jednoznačně orální užití tablet, tedy polykáním jako „běžných“ léků. Další méně užívaný způsob je šňupáním, kdy tento způsob se využívá v případě, že se jedná o krystalickou formu.³⁷

³⁷ KALINA, Kamil. *Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup* [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, c2003. [cit. 2022-01-16]. Monografie (Úřad vlády České republiky). s. 200-203. ISBN 80-86734-05-6. Dostupné z: https://www.drogy-info.cz/data/obj_files/1648/742/drogy_a_drog_zavislosti_dil1.pdf

3. Fenomenologie drogové kriminality v Karlovarském kraji

Rozmanitost porušování právních norem v oblasti drogové problematiky je velmi obsáhlé. Tímto můžeme dojít k závěru, že stanovení míry, rozsahu a dalších ukazatelů v oblasti drogové kriminality je poměrně složitým úkolem. Můžeme však získat orientační přehled analýzou dostupných statistických dat, jejichž výsledkem můžeme kvantifikovat údaje o registrované kriminalitě. Byť nedokonalým zdrojem informací mohou být například policejní statistiky na základě kterých můžeme kvantifikovat počty spáchaných trestných činů, míru jejich objasněnosti, počty pachatelů, dle členění na spáchání trestného činu pachatelem jako například recidivistou nebo cizincem atd. Jak bylo uvedeno, jedná se o statistická data, která jsou zaměřena pouze na kriminalitu registrovanou a tak poskytují nezastupitelný pramen informací o kriminalitě jako hromadném jevu, který však není dokonalý, jak již bylo konstatováno. V tomto smyslu se může jednat o ovlivňující faktory jako je latence tohoto druhu trestné činnosti, potažmo umělá latence, legislativní změny, amnestijní rozhodnutí prezidenta republiky, změny v trestní politice, ale taky způsoby a chyby statistického vykazování atd.³⁸ V následujících podkapitolách zaměřených na primární a sekundární kriminalitu v Karlovarském kraji budou analyzována data právě z výše uvedené, veřejně dostupné policejní statistiky vydávané v gesci Policejního prezidia České republiky.

3.1. Primární drogová kriminalita v kraji

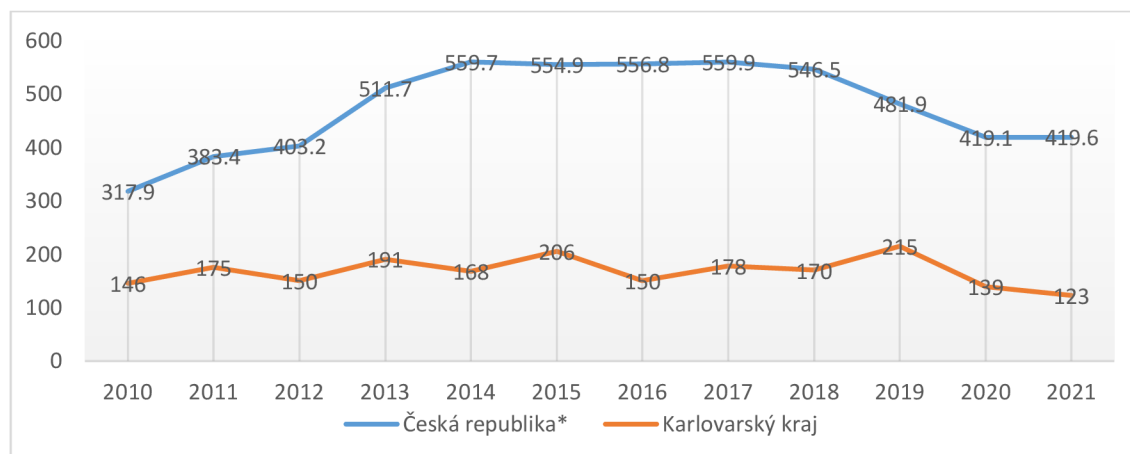
Situace v oblasti primární drogové kriminality na území Karlovarského kraje je v posledních dvou letech na klesající tendenci, jak můžeme registrovat v níže vyobrazeném grafu č. 2, který reflektuje primární drogovou problematiku v letech 2010-2021 na území celé České republiky a Karlovarského kraje.

Při hodnocení vývojové křivky v hodnoceném období zanesené v grafu č.2 můžeme registrovat, že v rámci České republiky postupně od roku 2010 narůstaly počty registrovaných drogových trestných činů do roku 2014, kde se jednalo o 5597 registrovaných trestných činů. V tomto roce 2014 se jednalo o nejvyšší počet

³⁸ GŘIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 38 an. ISBN 978-80-7598-554-5.

registrovaných trestných činů na území České republiky v hodnoceném období. Následně v letech 2014-2018 došlo ke stagnaci vývojové křivky. Následně po roce 2018 dochází k poklesu do roku 2020, avšak v loňském roce 2021 dochází opět k nepatrnému nárůstu. Na území Karlovarského kraje je naopak křivka registrované primární drogové kriminality od roku 2010 na vzestupném náklonu, který v roce 2011 střídá mírný pokles, v roce 2012 se pak opakuje vzestup, který se každoročně střídá pokles ve stejném pořadí jako je mezi prvními uvedenými roky. V letech 2020 a 2021 však registrujeme dvouletý pokles. Tento pokles může být způsobený reflexí drogové scény na omezujících opatření v rámci nouzového stavu vyhlášeného v březnu roku 2020. Omezující opatření v souvislosti s výskytem onemocnění koronaviru Covid-19 spočívalo v omezení pohybu osob na vnitrostátní, ale i mezinárodní úrovni a dalších restrikcí jako bylo omezení fyzického kontaktu mezi osobami apod.

Graf č. 2 - Počet zjištěných trestných činů primární drogové kriminality v Karlovarském kraji v komparaci s celkovým počtem na území České republiky v letech 2010-2021

* Česká republika ve vyobrazeném grafu v poměru 1:10

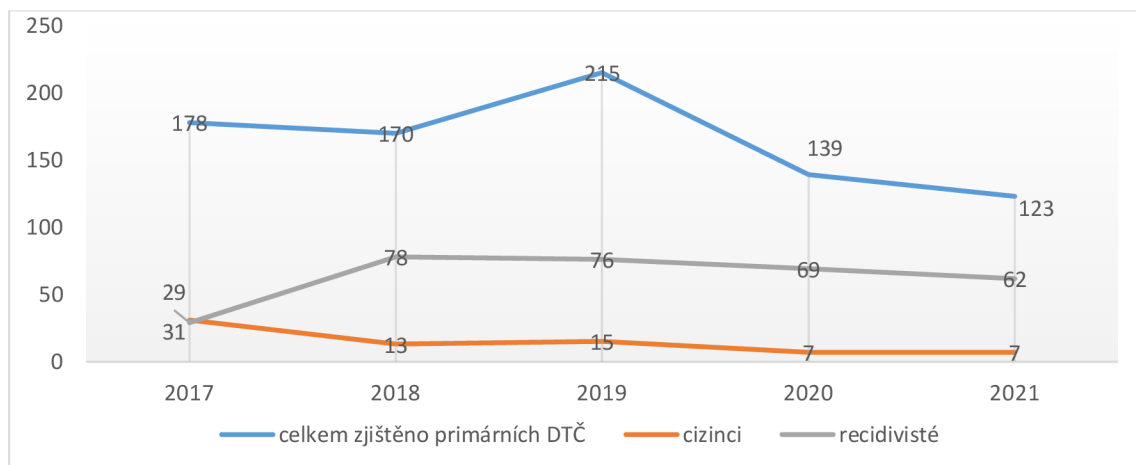
Pramen: Policejní statistiky v letech 2009-2020. (vlastní zpracování)

Páchání primární drogové trestné činnosti v Karlovarském kraji ostatně jako všude v ČR potažmo i ve světě, mají na „svědomí“ i v určité míře například cizinci anebo recidivisté. Poměr cizinců i recidivistů je na drogové scéně relativně proměnlivý. Obecně jejich zastoupení v počtu podezřelých ze spáchaní trestného

činu může být ovlivněno například tím, že vyšetřování cizinců (případně organizovaných skupin cizinců) je složité, zejména pak vzhledem k jazykové bariéře, uzavřenosti skupin páchajících trestnou činností atd. U recidivistů při páchání trestné činnosti na úseku drogového charakteru je odhalování poněkud lehčí, než je tomu u cizinců. To je způsobeno dle mého názoru zejména tím, že osoby recidivistů jsou na drogové scéně v tomto případě v rámci Karlovarského kraje „známé“ a tedy zaměření na jejich ilegální činnost s drogami je tím pádem snazší. Další ovlivňující faktor pak může být, že osoby, které se této trestné činnosti v minulosti dopouštěli se například po ukončení trestu odnětí svobody k této ilegální trestné činnosti vrací a opětovně ji páchají.

V následujícím grafu č. 3 jsou vyobrazena statistická data, týkající se celkového počtu zjištěných primárních trestných činů na území Karlovarského kraje spolu s dalšími ukazateli, kterými jsou počty primárních trestných činů v souvislosti s drogami spáchané cizinci a recidivisty.

Graf č. 3 - Celkové počty zjištěných primárních DTČ, s podílem recidivistů a cizinců

Pramen: Policejní statistiky v letech 2017-2021. (vlastní zpracování)

Po vyhodnocení statistických dat zanesených do grafického vyobrazení označeného jako graf č. 3 lze konstatovat, že nejvyšší počet zjištěných primárních DTČ bylo zjištěno v roce 2019, kdy v tomto roce se jednalo o 215 registrovaných

trestných činů na území Karlovarského kraje. Vedle toho například v roce 2018 v Karlovarském kraji bylo z celkového počtu 170 registrovaných primárních drogových trestných činů stíháno pro tyto trestné činy 144 osob.³⁹

V případě registrovaných primárních drogových trestných činů je v hodnoceném období viditelný pokles o cca 31 %. Pokles však můžeme registrovat u všech vyobrazených ukazatelů. Lze mít tedy za to, že primární drogová kriminalita na území kraje v posledních letech klesá, kdy souběžně klesá i podíl recidivistů a cizinců. U cizinců v posledních dvou letech je podíl stejný, jednalo se o 7 osob což představuje 5,69 % z celkového počtu registrovaných primárních drogových trestných činů. Nejvyšší podíl cizinců byl v roce 2017 a jednalo se o 31 osob. U recidivistů, tedy osob opakovaně trestaných byl nejvyšší podíl zaznamenán v roce 2021, jednalo se o 62 osob z celkem 123 registrovaných primárních drogových trestných činů, což představuje 50,4 %. Naopak nejmenší podíl recidivistů byl v roce 2017, kdy představovali 16,29% podíl na primární trestné činnosti v souvislosti s drogami.

V případě intenzity drogové zločinnosti na území Karlovarského kraje je nutno reflektovat demografické vlivy kraje. Jak již bylo uvedeno v předchozích kapitolách, zatížení se uvádí v indexech, které jsou výsledkem příslušného vzorečku uvedeného v kapitole 2.2. V tomto výpočtu míry zatíženosti mimo jiné je nezastupitelným údajem celkový počet obyvatel v České republice a Karlovarském kraji vždy v daném hodnoceném roce, kdy tyto údaje registruje Český statistický úřad.

V níže uvedené tabulce č.2 jsou tedy reflektovány demografické vlivy v průběhu let 2017-2021 (pro každý rok jsou přepočítány na aktuálnější počet obyvatel), s cílem zjištění intenzity v primární drogové kriminalitě na území ČR v komparaci s územím Karlovarského kraje. Nejvyšší zatíženost primární drogovou kriminalitou byla v České republice roku 2017, oproti tomu Karlovarský kraj byl tímto specifickým druhem trestné činnosti zatížen v roce 2019. Mezi roky 2019-2021 však došlo k poměrně značnému poklesu intenzity o necelých 42 %.

³⁹ MRAVČÍK, Viktor et al. *Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2019* [online]. Praha: Úřad vlády České republiky. 2020. [cit. 2022-02-13]. Dostupné z: https://www.drogy-info.cz/data/obj_files/33122/871/VZdrogy2018_web%202020-01-13_V02.pdf

V porovnání Karlovarského kraje s Českou republikou lze pozorovat, že v hodnoceném období je míra intenzity v Karlovarském kraji vždy vyšší ve všech hodnocených letech, tedy je nad pomyslným průměrem České republiky.

Tabulka č. 2 - Indexy registrovaných primárních trestných činů za období let 2017-2021 (Index na 10 000 obyvatel)

Roky	Česká republika	Karlovarský kraj
2017	5,29	6,02
2018	5,14	5,76
2019	4,52	7,30
2020	3,92	4,74
2021 ⁴⁰	3,93	4,24

Pramen: Policejní statistiky. (vlastní zpracování)

V rámci Karlovarského kraje je nejfrekventovanějším trestným činem § 283 Trestního zákoníku, který upravuje nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy ve smyslu jejich výroby a distribuce. Dle mého názoru se jedná o nejpočetnější trestný čin v oblasti drogové kriminality i vzhledem k tomu, že nakládání s těmito látkami upravované touto právní normou je velmi obsáhlého charakteru a její vymezení je poněkud diskutabilní. Vzhledem k poměrně velkému výskytu porušení právní normy § 283 Trestního zákoníku je i přesto její objasněnost poměrně vysoká, kdy se jedná v průměru o 82% objasněnost. V hodnoceném období uvedeném v tabulce č. 3 se tedy objasněnost všech registrovaných primárních drogových trestných činů pohybuje v rozmezí od 33,3 % do 91,7 %. Největší podíl dle mého názoru na nelegálním trhu s OPL a dalším nakládání s těmito látkami je pervitin, marihuana, extáze a případně kokain, což jako autor práce upozoruji v rámci výkonu své práce a pracovní náplni na úseku drogové kriminality v rámci SKPV KŘP Karlovarského kraje.

⁴⁰ Pozn.: Údaje vedené Českým statistickým úřadem k aktuálnímu počtu obyvatel v roce 2021 jsou nejnovější údaje k datu 30. září 2021, kdy se jednalo v Karlovarském kraji o 290 195 obyvatel. V České republice k tomuto datu bylo 10 682 029 obyvatel.

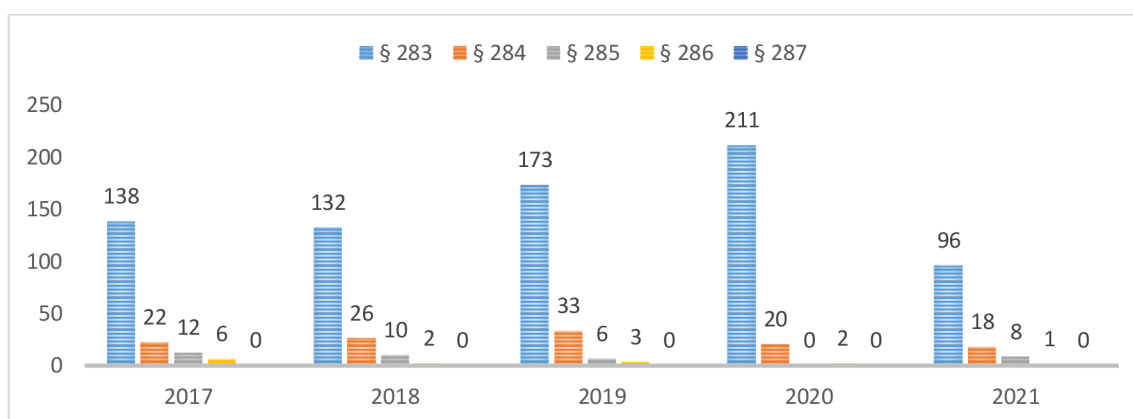
Tabulka č. 3 - Přehled zjištěných primárních trestných činů dle jednotlivých paragrafů zvláštní části trestního zákoníku č. 40/2009 Sb., v Karlovarském kraji, a jejich objasněnost v %

Roky	§ 283	Obj.	§ 284	Obj.	§ 285	Obj.	§ 286	Obj.	§ 287	Obj.
2017	138	79,7	22	90,9	12	100	6	33,3	0	0
2018	132	91,7	26	100	10	70	2	50	0	0
2019	173	78	33	78,8	6	83,3	3	66,7	0	0
2020	211	90,1	20	55	0	0	2	100	0	0
2021	96	70,8	18	83,3	8	62,5	1	100	0	0

Pramen: Policejní statistiky v letech 2017-2021. (vlastní zpracování)

Následný graf č. 4 udává celkové počty zjištěných porušení konkrétních ustanovení § 283-287 Trestního zákoníku v průběhu let 2017-2021, kdy zanesené hodnoty jsou pro optimální vyobrazení tabulky č.3 a s tím spojené tvrzení, že nejpočetnějším páchaným trestným činem na území Karlovarského kraje spočívá v porušení právě již zmíněného § 283 Trestního zákoníku. Jednoznačně na první pohled na tabulku č.4 lze vyvodit závěr o tomto tvrzení.

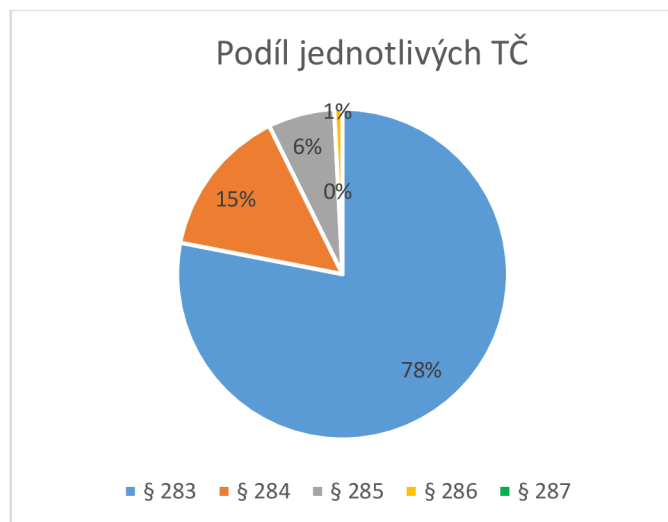
Graf č. 4 – Celkové počty jednotlivých trestných činů primární drogové trestné činnosti v Karlovarském kraji v letech 2017-2021

Pramen: Policejní statistiky. (vlastní zpracování)

Pro detailnější vyobrazení struktury primární drogové trestné činnosti na území Karlovarského kraje například v roce 2021, je využitý níže uvedený graf č. 5, který reflektuje strukturu tohoto druhu zločinnosti. Jak již bylo konstatováno, nejvyšší podíl spočívá v porušení § 283 Trestního zákoníku, kdy se v tomto roce jedná o 78% zastoupení.

Graf č. 5 – Struktura primárních drogových trestných činů v roce 2021

Pramen: Policejní statistiky. (vlastní zpracování)

V České republice mimo jiné organizační články zabývající se drogovou kriminalitou je Národní protidrogová centrála SKPV PČR (zkr. NPC), kdy se jedná o celorepublikový specializovaný policejní útvar, jehož hlavním úkolem je zejména boj s drogovou trestnou činností. Konkrétně její vyhledávání, odhalování a vyšetřování na úseku nedovoleného vyrábění, obchodu s OPL a jedy a zejména pak ve formách organizovaného a mezinárodního zločinu. NPC v rámci své působnosti plní mnoho úkolů, zejména pak v oblasti restrikcí, policejního vzdělávání, koordinace a metodického vedení, publikace a prevence.⁴¹ Ve své působnosti dne 1. listopadu roku 2016 byla Národní protidrogovou centrálou zpřístupněna mapa s vyznačením míst, kde byla Policií ČR odhalena a zajištěna varna nebo pěstírna. Program, který zpřístupňuje široké populaci data ohledně situace v boji s nelegální výrobou pervitinu a marihuany byl zaměřen na

⁴¹ NOŽINA, Miroslav a Miloš VANĚČEK. *Národní protidrogová centrála 1991-2016*. [Praha]: Národní protidrogová centrála, [2016]. s. 96-100. ISBN 978-80-270-0640-3.

dlouhodobě neřešený problém, který s onou nelegální výrobou těchto látek přímo souvisí. Jedná se zejména o kontaminaci objektů nebezpečnými plyny, aerosoly a jedovatými výpary z pěstování marihuany. Mapa pro veřejnost byla zpuštěna dálkovým přístupem na internetové adrese <https://varnyapestirny.policie.cz/>.⁴²

Následně se práce bude zabývat nelegálními laboratořemi na výrobu pervitinu (označovány jako „varny“) a pěstírnami konopí (označovány jako „pěstírny“), které byly v průběhu let 2017-2021 odhaleny v Karlovarském kraji.

3.1.1. Nelegální laboratoře na výrobu pervitinu

Na počátku je nutno vymezit samotný pojem nelegální laboratoře. V případě nelegálních laboratoří slangově označované jako varny, se hovoří zejména o místech, kde dochází k porušení určité právní normy, tedy nelegální výrobě metamfetaminu (pervitinu). V České republice obecně jsou varny většinou situovány do objektů jako jsou opuštěná staveniště, odlehlé bývalé továrny, ale i v rodinných domech, komerčních a veřejných prostorech jako jsou hotely, ubytovny atd. Vzhledem k tomu, že při výrobě malého produkčního množství není potřeba velkých prostor ani velkého množství „nástrojů“ může být tzv. varna téměř všude. V praxi je s tímto ohledem odhalení takové varny velmi složité, kdy OČTŘ (kriminalisté zařazení na útvarech bojující s trestnou činností na úseku drog) jsou závislé zejména na svou operativní činnost.

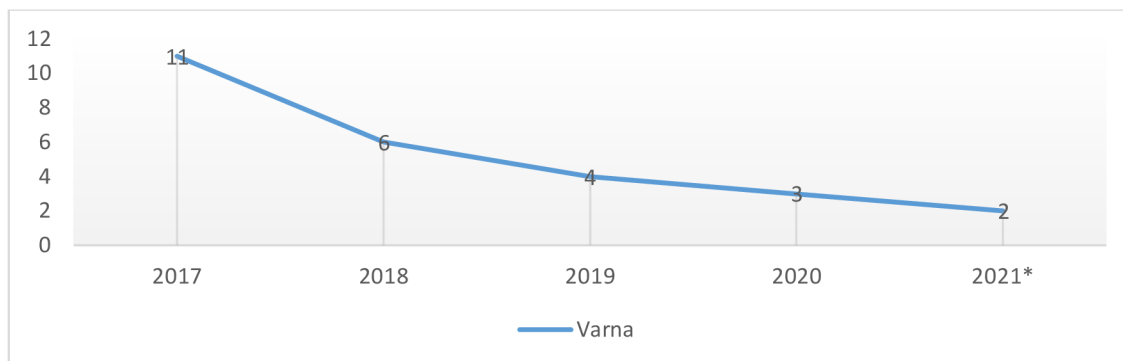
Existuje několik typů nelegálních laboratoří jako je laboratoř určena k extrakci, konverzi nebo syntézy. Další z typů může být tzv. tabletovna. V rámci varen se můžeme setkat i s kombinovanou formou, tedy varnou multifunkční.⁴³ V České republice je celkově nejvíce rozšířenou metodou výroby metamfetaminu tzv. českou cestou, která probíhá reakcí redukce efedrinu pomocí jódu a červeného fosforu v přítomnosti kyseliny fosforečné. Další postupy jsou známy jako tzv. „moskevská cesta“, „Nagaiho reakce“ a další. Zmiňované postupy jsou

⁴² KUDLÁČKOVÁ, Barbora. *Mapa varen a pěstíren* [online]. Národní protidrogová centrála SKPV Policie ČR, 2016. [cit. 2022-02-16]. Dostupné na: <https://www.policie.cz/clanek/mapa-varen-a-pestiren.aspx>

⁴³ KRATINA, Tomáš a Hana Tošnarová. *Nelegální laboratoře – kurz drugs enforcement administration* [online]. Bulletin Národní protidrogové, 2018, roč. 24, č. 4 [cit. 2022-02-17]. ISSN 1211-8834. Dostupné z: <https://www.policie.cz/soubor/bulletin-04-2018-mensi-pdf.aspx>

v případech, že se při výrobě metamfetaminu se vychází z efedrinu jako hlavního prekursoru.

Graf č. 6 – Počty odhalených nelegálních laboratoří na výrobu metamfetaminu v Karlovarském kraji v letech 2017-2021

* V roce 2021 jsou data o počtu varen pouze do konce října

Pramen: Policejní statistiky. (vlastní zpracování)

Ve zhodnocení dat vyobrazených v grafu č.6 můžeme konstatovat, že vývojová křivka počtu odhalených a zajištěných nelegálních laboratoří na výrobu pervitinu meziročně klesá. Od roku 2017 bylo odhaleno a zajištěno 11 varen na Karlovarsku, kde došlo do konce října roku 2021 (doba dostupných statistických dat zanesených ve zmiňované internetové aplikaci) k poklesu na celkový počet pouze dvou odhalených a zajištěných nelegálních laboratoří na výrobu metamfetaminu. Jedná se tedy o 81,8 % pokles. Jak můžeme registrovat v předchozí části bakalářské práce, primární drogová kriminalita na území Karlovarského kraje klesá, souběžně s tím, klesá i počet odhalených a zajištěných varen pervitinu. Příčina takového poklesu odhalených varen nemusí být důvodem snižování celkového počtu primární drogové kriminality. Může se jednat například o větší sofistikovanost pachatelů, ve smyslu toho, že pachatelé nelegální laboratoře lépe skrývají nebo přesunují varny na jiné území, čímž snižují možnost jejich odhalení atd.

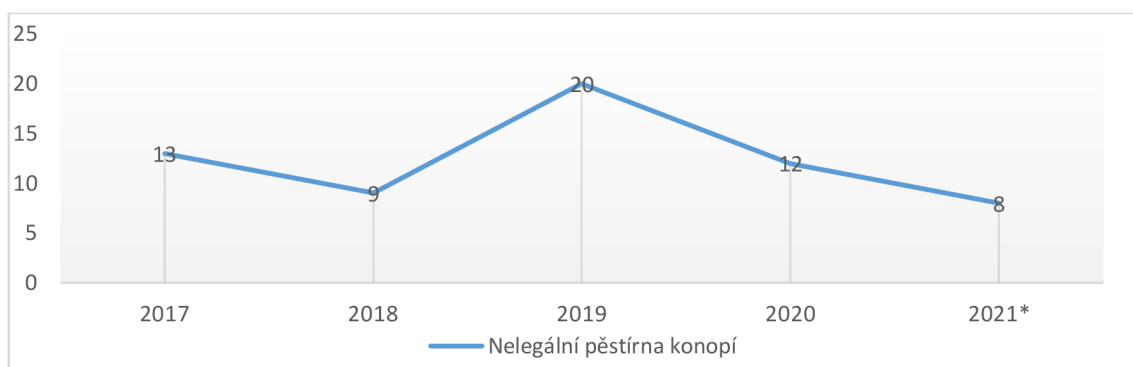
3.1.2. Nelegální pěstírny konopí

K samotnému pojmu pěstírny konopí je tento spojován s nelegálním pěstováním (netechnického) konopí. Pěstírny jsou umístovány v podobných prostorech jako je tomu u nelegálních laboratoří na výrobu pervitinu. Z policejní praxe je mi známo,

že se může jednat o nelegální pěstírnu i varnu jako o tentýž prostor, kdy například v několikapatrovém domě je umístěna v 1. patře pěstírna a ve 2. patře varna. Mezi nejvíce rozšířený způsob pěstování konopí je tzv. indoor pěstírna, která se nachází právě ve vnitřních prostorách různých budov. V budovách se pak nachází uměle vytvořené podmínky pro lepší růst, intenzitu účinné látky THC v rostlině apod.⁴⁴ V indoor pěstírnách jsou v poslední době velkým trendem tzv. pěstební stany, které jsou zde za účelem toho, že pěstování v tomto stanu je více skladné např. v domě, či menších prostorách domu či bytu. Další využití je pak pro lepší udržitelnost teploty a vlhkosti uvnitř stanu, které jsou pro pěstování taktéž důležité, ale také například k ztížení odhalení trestné činnosti.

Další známé způsoby pěstování jsou Aeroponie (pěstování ve vzduchu, živiny jsou rostlině dodávány rozprašováním, nebo Hydroponie (naopak kořeny pěstovaných rostlin jsou umístěny v živném roztoku) apod.

Graf č. 7 - Počty odhalených nelegálních pěstíren konopí v Karlovarském kraji v letech 2017-2021

* V roce 2021 jsou data o počtu varen pouze do konce října

Pramen: Policejní statistiky. (vlastní zpracování)

Nejvyšší počet nelegálních pěstíren konopí na území Karlovarského kraje bylo odhaleno a zajištěno v roce 2019, kdy se jednalo o celkem 20 pěstíren. Oproti předchozímu grafu č. 6, který vyobrazuje klesající tendenci odhalených a zajištěných varen po celé hodnocené období let 2017-2021, je u pěstíren klesající

⁴⁴ KUDLÁČKOVÁ, Barbora. *Mapa varen a pěstíren* [online]. Národní protidrogová centrála SKPV Policie ČR, 2016. [cit. 2022-02-16]. Dostupné na: <https://www.policie.cz/clanek/mapa-varen-a-pestiren.aspx>

tendence registrována až od roku 2019. V roce 2021 se jednalo o nejmenší počet odhalených pěstíren, avšak je nutno brát na zřetel, že v policejních statistikách jsou údaje o pěstírnách registrovány pouze do konce října roku 2021, a tak nelze v tomto smyslu hledět na rok 2021 jako nejméně zatížený tímto druhem trestné činnosti.

V Karlovarském kraji je mi z policejní praxe známo, že největší výskyt pěstíren je právě typu klasických indoor, kde jsou v uměle osvětleném, poměrně teplém a vlhkém prostředí rostliny konopí pěstovány běžně v květináčích, za užití například kokosové půdy jakožto substrátu. Živné roztoky (tzv. zavlažování) pro rostliny jsou dodávány manuálně z větších objemových nádob ve kterých je již hnojivo rozpuštěno, případně v plně automatizovaném systému, které jsou volně dostupné například na internetových e-shopech, kde figurují jako zavlažovací systémy pro „běžné“ pěstování okrasných či užitkových rostlin.

3.2. Sekundární drogová kriminalita v kraji

Jak bylo uvedeno v předchozích kapitolách, sekundární trestná činnost nezahrnuje přímé nakládání s drogami, nýbrž jen jejich souvislost s pácháním další trestné činnosti. V rámci stanovení jejího rozsahu a struktury je poměrně vysoká absence dat, kterými bychom mohli tuto trestnou činnost kvantifikovat. V současné době není sekundární trestná činnost evidována žádným evidenčním systémem. Dle mého názoru, je podíl této trestné činnosti na celkovém počtu spáchaných trestných činů značný, ačkoliv je potírání drogové kriminality jako celku jednou z priorit Policie ČR, tak se její podíl dá pouze odhadovat.

Abychom dostali alespoň částečný pohled na sekundární drogovou kriminalitu, která svým charakterem spadá do jedné z její kategorií, tedy trestnou činností, u nichž je vliv drog znakem určité skutkové podstaty a trestné činy jsou tedy pachatelem spáchány právě pod jejich vlivem, byla vytvořena níže uvedená tabulka č. 4.

Následující tabulka tedy reflektuje podíl trestných činů spáchaných pod vlivem návykové látky za období let 2017-2021. V policejních statistikách označených jako TSK (takticko-statistická klasifikace) je podíl trestných činů spáchaných pod vlivem drog jako rozdíl mezi celkovým počtem trestných činů spáchaných pod vlivem a počtem trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu.

Tabulka č. 4 - Trestné činy spáchané pod vlivem návykové látky v letech 2017- 2021

Roky	Celkový počet registrovaných TČ (KV kraj)	TČ pod vlivem NL (vyjma alkoholu)	Podíl v %
2017	5084	30	0,59
2018	5034	91	1,81
2019	5735	89	1,53
2020	4422	145	3,28
2021	3754	97	2,58

Pramen: Policejní statistiky. (vlastní zpracování)

Vyhodnocením shromážděných dat ve výše uvedené tabulce č. 4 můžeme konstatovat, že u celkového počtu registrovaných činů spáchaných pod vlivem návykové látky je každoročně proměnlivé. V hodnoceném období se tak jejich zastoupení na celkovém počtu registrovaných trestných činů pohybuje v rozmezí od 0,59 % do 3,28 %. Největší podíl registrujeme v roce 2020, kde se jedná o 145 trestných činů spáchaných pod vlivem drog z celkového počtu 4422 registrovaných trestných činů, což tvoří nejvyšší zjištěné procentuální zastoupení z celkového počtu. Oproti tomu nejnižší podíl registrovaných trestných činů pod vlivem drog byl v roce 2017, kde se jednalo o 30 případů, které představuje hodnotu procentuálního zastoupení 0,59 %.

Po provedené analýze dostupných policejních statistických dat lze konstatovat, že nejpočetnějším trestným činem, který svým charakterem spadá do kategorie sekundární drogové kriminality a byl spáchán a registrován na území Karlovarského kraje je jednoznačně Ohrožení pod vlivem návykové látky dle § 274 Trestního zákoníku, v policejních statistikách vykazován spolu s Opilstvím dle § 360 Trestního zákoníku viz. tabulka 5. Pokud například vycházíme z toho, že v kraji bylo spácháno v roce 2020 celkem 145 registrovaných trestných činů spáchaných pod vlivem návykové látky dojdeme k závěru, že uvedené porušení právní normy podle ust. § 274 Trestního zákoníku představuje 81 % z celkového počtu. Níže uvedená tabulka č.5 dále reflektuje další vybrané sekundární drogové trestné činy spáchané na území Karlovarského kraje, které jsou registrovány zdejším KŘP Karlovarského kraje. Vedle zmíněného porušení ust. § 274 Ohrožení

pod vlivem (vykazováno v policejních statistikách spolu s § 360 Opilství) pak následující tabulka reflektuje další vybranou trestnou činnost spočívající v porušení ustanovení právní normy trestního zákoníku podle ust. § 337 Maření výkonu úředního rozhodnutí a dále registrované silniční dopravní nehody nedbalostního charakteru.

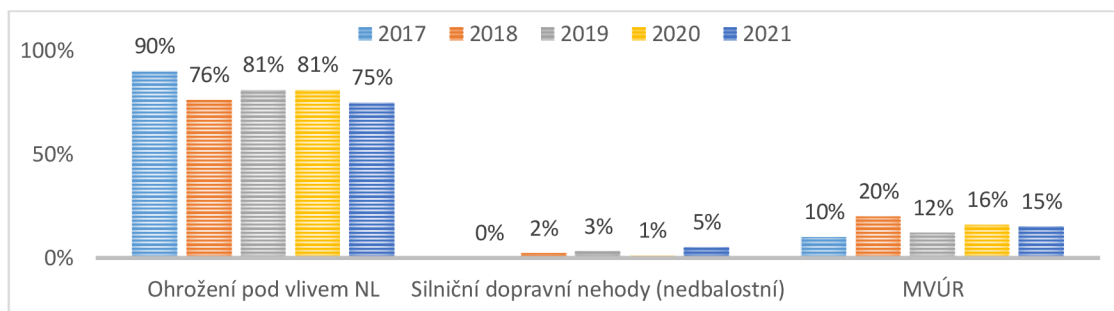
Tabulka č. 5 – Vybrané nejčastější policií registrované trestné činy spáchané pod vlivem NL v Karlovarském kraji v letech 2017-2021 (celkový počet)

Rok	Ohrožení pod vlivem NL	Silniční dopravní nehody (nedbalostní)	MVÚR
2017	27	0	3
2018	69	2	18
2019	72	3	11
2020	118	2	23
2021	73	5	15

Pramen: Policejní statistiky. (vlastní zpracování)

Pro stanovení zastoupení vybraných trestných činů a silničních dopravních nehod (nedbalostních) uvedených v tabulce č.5 byl vytvořen graf č.8, kde je vyobrazeno jejich procentuální zastoupení v souvislosti s návykovými látkami, tedy trestnou činností spáchanou pod vlivem drog.

Graf č. 8 – Struktura procentuálního zastoupení vybraných TČ v oblasti sekundární drogové kriminality na území Karlovarského kraje v letech 2017-2021 z celkového počtu registrovaných TČ spáchaných pod vlivem NL

Pramen: Policejní statistiky. (vlastní zpracování)

V případě výše uvedeného grafu č.8 lze konstatovat, že například v roce 2017 tvoří Ohrožení pod vlivem NL (vyjma alkoholu) a MVÚR dohromady 100% zastoupení v případech trestných činů spáchaných pod vlivem drog. V případě ostatních let zbylou procentuální část trestných činů spáchaných pod vlivem drog tvoří například násilí proti úřední osobě (v roce 2019 či 2021 se jednalo o 1 případ) nebo úmyslné ublížení na zdraví (v roce 2021 se jednalo o 1 případ) apod.

Obecně v rámci Karlovarského kraje, jak vyplývá z výročních zpráv a analýz drogové kriminality na území kraje je sekundární drogová trestná činnost dlouhodobě nesledovanou záležitostí. Dle mého názoru a pracovních zkušeností je v tomto směru jednou z nejvíce zastoupených částí ekonomicky motivovaná trestná činnost. Popisem tohoto typu trestné činnosti se blíže zabývá kapitola 2.4.2. Nejčastějšími trestnými činy jsou majetkové trestné činy v podobě všech členění krádeží (prostých, vloupání apod.), potažmo násilné trestné činy, kde můžeme hovořit o loupežích. V případě odhalování, dokumentace a vyšetřování trestné činnosti na úseku drog je problematika sekundární drogové kriminality velmi těžce hodnotitelná a kvantifikovatelná, neboť osoby páchající trestnou činností při konfrontaci s policií záměrně neuvádí údaje o tom, z jakého důvodu kradli. Může se jednat o poměrnou část důvodů k obstarání obživy, avšak ve většině případů se jedná o zpeněžení odcizených věcí za účelem obstarání drog. Další roli zde hraje i fakt, že značná část toxikomanů se ke své závislosti na návykových látkách staví tak, že nejsou „fetáči“, čímž zapírají svůj abúzus drog, což z hlediska zjišťování sekundární drogové kriminality považují jako kriminogenní faktor. V opačném případě pak toxikomani svou trestnou činnost „uměle“ zveličují, aby v očích policistů, případně kriminalistů zapůsobili. Systematicky je tedy vzhledem k ovlivňujícím faktorům dle mého názoru nelze zcela přesně kvantifikovat.

4. Prevence a kontrola drogové trestné činnosti v Karlovarském kraji

V návaznosti na páchání trestné činnosti v oblasti drog, jejich užívání a případné vzniklé škody v souvislosti se závislostním chováním je vytvořena v České republice strategie protidrogové politiky, která je celorepublikového charakteru. Koordinace protidrogové koncepce je však nutná i v gesci jednotlivých krajů jako vyšších územně samosprávných celků. V Karlovarském kraji je pak v souladu s cíli, principy, postupy a prioritami Národní strategie protidrogové politiky na období 2019-2027 (o které pojednává kapitola 2.5. a následující) vytvořená koncepce krajské úrovně.

4.1. Současná protidrogová koncepce kraje

V rámci místní samosprávy Karlovarského kraje je současným strategickým dokumentem v boji s drogami, drogovou kriminalitou a závislostním chováním „Krajská protidrogová koncepce na léta 2020–2024“, která byla schválena dne 15.6.2020 Zastupitelstvem Karlovarského kraje usnesením č. 66/06/20. Koncepce v Karlovarském kraji je vydávána zejména v návaznosti na specifické potřeby místních obyvatel a specifikám drogové kriminality na území kraje. V současné době je oblast protidrogové politiky na území kraje zaměřena na primární prevenci, Harm reduction⁴⁵, léčbu, resocializaci a koordinaci aktivit realizovaných na tomto území.

Boj proti drogám s negativními dopady na jedince a společnost kraje je založený na principu preventivních, léčebných, vzdělávacích, regulačních a kontrolních opatření a dalších. Určitou roli zde hraje i vynucování právních povinností (represivního charakter). Cílem realizace protidrogové politiky jsou pak

⁴⁵ „Harm reduction“ – (většinou nepřekládáno do češtiny) jedná se o přístupy, které se v rámci protidrogové politiky zaměřují na snižování nebo minimalizaci rizik spojených s užíváním drog. Jedná se například o výměnné programy použitých injekčních stříkaček, poskytování informací o možnosti léčebných programů, substituční léčbě, ale i v souvislosti s bezpečným sexem distribuce kondomů a další viz. KALINA, Kamil. *Mezioborový glosář pojmů z oblasti drog a drogových závislostí* [online]. Praha: Filia nova, 2001. [cit. 2022-02-18]. ISBN 80-238-8014-4. Dostupné na: <https://www.drogy-info.cz/publikace/glosar/?g=108>

opatření, které zlepšují zdraví vývoj jedince i společnosti v kraji. Jako cíle byly v rámci strategického dokumentu stanoveny:

a) **Obecné cíle:**

- Snížení spotřeby legálních a nelegálních drog společností, případně současný stav stabilizovat.
- Snížení počtu problémových uživatelů drog, alkoholu a tabáku, případně taktéž současný stav stabilizovat.
- Efektivnější využití dostupných legislativních a institucionálních nástrojů pro snížení dostupnosti legálních i nelegálních drog zejména pro nezletilé.
- Snížení rizik, které potenciálně hrozí v souvislosti s užíváním drog, alkoholu a tabáku, které mají ekonomické, zdravotní a sociální dopady na jedince i společnost.
- Zvyšování kvality života osob závislých na drogách a alkoholu, jejich příbuzenstva včetně osob blízkých prostřednictvím zajištění dostupnosti kvalitních služeb a resocializace.
- Zaměření na užívání konopných produktů u nezletilých, které je stále častější.
- Zaměření na závislosti v oblasti IT, tedy mobilních telefonů, gamblingu a videoher (označováno jako nelátkové závislosti).

b) **Speciální cíle:**

- Efektivní realizace vhodných programů v souvislosti s primární prevencí.
- Efektivní snižování zdravotních rizik vyplývajících z užívání drog.
- Zvýšení kvality života osob toxikomanů, osob blízkých a příbuzných prostřednictvím vyváženého léčebného a léčebně rehabilitačního systému.
- Využívání legislativních nástrojů k potlačení dostupnosti drog.
- Spolupráce a ujednocení boje s drogami na úrovni místní a krajské.⁴⁶

Velmi důležitou roli v realizaci protidrogové politiky hraje tzv. **akční plán**, který je odezvou SWOT analýzy v boji proti rizikům vyplývajícím ze závislostního

⁴⁶ *Krajská protidrogová koncepce Karlovarského kraje na léta 2020-2024* [online]. Karlovy Vary, 2020. [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: https://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/cinnosti/Documents/koncepce_drogy_20_24.pdf

chování uživatelů drog. SWOT analýza je metoda, která je nejuniversálnější a nejužitečnější například pro řízení krajů, měst, obcí a jejich organizací. Nastává tehdy, pokud je potřeba před důležitým rozhodnutím (v tomto případě rozhodování o strategii v boji rizikem drog a jejich užíváním v Karlovarském kraji). V případě SWOT analýzy pak tedy dochází ke zvážení variant pro zvolení optimálního, správného (nejlepšího možného) řešení určitého jevu ve společnosti vymezením:

- silných stránek (**S**trong point)
- slabých stránek (**W**weak point)
- příležitostí (**O**pportunities)
- hrozeb/rizik (**T**hreats).

Lze tedy tímto způsobem poskytnout pohled ze 4 oblastí na daný problém. Vzhledem k univerzálnímu a nejpoužívanějšímu způsobu hledání možných řešení a zlepšení situací je užívána například v rovině územní (jako klasická analýza SWOT), případně v rámci projektu, tématu, problému, ale i v rámci institucí, oddělení či osob aj.⁴⁷

V návaznosti na provedenou SWOT analýzu protidrogové politiky v Karlovarském kraji byl vytvořen akční plán realizace protidrogové politiky, kde byla vytvořena opatření pro každou záměrnou oblast, která by měla danou oblast zlepšit a tedy úspěšně a efektivně „bojovat“ proti rizikům vyplývajícím z užívání drog v kraji. Jedná se o oblasti primární prevence, kde bylo vytvořeno celkem 5 opatření, Harm reduction celkem 3 opatření, v případě oblasti léčby a resocializace celkem 3 opatření a v případě koordinace aktivit protidrogové politiky celkem 7 opatření.

4.2. Vybrané preventivní činnosti v kraji

Ke snižování a omezování sociálně patologických jevů na krajské úrovni území Karlovarského kraje v souvislosti s užíváním drog a rizikovým závislostním

⁴⁷ PŮČEK, Milan Jan. *Techniky efektivního řízení měst a obcí: část SWOT analýza (metodika)* [online]. Praha: Národní síť Zdravých měst ČR, 2020. [cit. 2022-02-19]. ISBN 978-80-907917-2-5. Dostupné z: https://www.dataplan.info/img_upload/f96fc5d7def29509aeffc6784e61f65b/analýza-swot-metodika_1.pdf

chování jsou v kraji v současné době realizovány činnosti, které vychází ze základu výše zmíněné SWOT analýzy.

4.3. Poskytovatelé služeb toxikomanům

Jedná se o občanská sdružení, která na území Karlovarska provádí zejména preventivní činnost na úrovni primární, terciální prevence a pomoc osobám drogově závislým. Hlavní oblastí uplatnění je oblast snižování rizik spojených s užíváním drog a závislostí na návykových látkách, jakožto přístup zvaný **Harm reduction**. Na území karlovarského kraje se jedná o organizaci Kotec o.p.s. a Světlo Kadaň z.s.

- a) **Kotec o.p.s.** – se statutem obecně prospěšné společnosti. Cílem je poskytování služeb a pomoc klientům, kteří jsou v nepříznivé životní situaci. Aktivity ze strany organizace jsou postaveny na individuálním přístupu ke klientovi, na diskrétnosti a nezbytnosti pomoci. V tomto smyslu se pak jedná o cílové skupiny, kterými jsou osoby, rodiny a komunity ze sociálně vyloučených lokalit, děti a mládež ze špatných sociálních prostředí, uživatelé drog a osoby závislé (včetně osob jim příbuzných a blízkých) aj. V rámci Karlovarského kraje se zaměřuje na regiony dle měst, kterými jsou Aš, Cheb, Sokolov, Tachov a Mariánské lázně (tedy oblast Chebu a Sokolova). Typy služeb společnosti jsou zejména kontaktní centrum a terénní programy, s kontaktními centry ve městě Cheb a Sokolov.⁴⁸ Programy primární prevence Kotec o.p.s. v současnosti neposkytuje. Organizace vyvíjí aktivitu i v oblasti terciální prevence, kde se jedná o tzv. službu následné péče (případně ambulance následné péče). Jedná se o ambulantní formu péče s dvěma pobočkami a to ve městě Cheb a Sokolov. V tomto případě jsou cílovou skupinou osoby ve věkové kategorii 15-64 let, ohrožené závislostním chováním, osoby vedoucí rizikový způsob života, kterým jsou ohroženy.

⁴⁸ KOTEC o.p.s. *O nás* [online]. [cit. 2022-02-19]. Dostupné z: <http://www.kotec.cz/o-nas/>

- b) **Světlo Kadaň z.s.** – Hlavním posláním spolku je zabezpečit rozvoje preventivních činností ve vztahu k mládeži, dospělé populaci a rodin, vytvářením vhodných podmínek pro svá sdružení a centra. Světlo Kadaň z.s. je mimo jiné organizačním základem pro K-Centrum Karlovy Vary. Jedná se o organizaci tzv. nízkoprahových center, která je dostupná prakticky každému v tíživé životní situaci. Služby organizace jsou určeny pro problémové uživatele drog, jejich příbuzenstva a osob blízkých a také odborné i široké veřejnosti a další. Další z činností je pak oblast poradenské služby a služeb následné ambulantní léčby. Oproti sdružení Kotec je Světlo Kadaň certifikovaným sdružením. Vymezuje se na oblasti v oblasti Karlových Varů, dále pak směrem ke kraji Ústeckému, kde taktéž působí v jižní části.⁴⁹

4.4. Vybrané klíčové subjekty protidrogové politiky kraje

Jedná se o subjekty definované **akčním plánem**, kdy jednotlivé subjekty plní dílčí úkoly na úseku protidrogové politiky v Karlovarském kraji. Jednotlivými subjekty poté jsou:

- a) **Krajský protidrogový koordinátor** – při krajském úřadu Karlovarského kraje, odboru bezpečnosti a krizového řízení. Hlavním cílem je koordinace, spolupráce subjektů a metodická činnost. V rámci neziskových institucí v kraji (Kotec, Světlo Kadaň) rozděluje finanční prostředky krajského rozpočtu. Komunikuje s RVKPP a dalšími institucemi v kraji podílejících se na realizaci protidrogové politiky. Kontroluje a vyhodnocuje plnění stanovených strategií. Vedle krajského protidrogového koordinátora pak náleží protidrogový koordinátoři na obcích s rozšířenou působností, kteří se podílejí na protidrogové koncepci v rámci svých správních obvodů. V Karlovarském kraji se pak jedná o 3 protidrogové koordinátory (Kraslice, Sokolov a Ostrov) a 4 kontaktní pracovníci v otázkách a věcech drog (Karlovy Vary, Mariánské lázně, Aš a Cheb)

⁴⁹ Světlo Kadaň z.s. *O nás* [online]. [cit. 2022-02-19]. Dostupné z: <https://www.svetlokadanzs.cz/o-nas/>

- b) **Policie ČR**– jako hlavní realizátor přístupu snižování nabídky drog, tedy jejich kontrolu prodeje legálních drog (alkohol a tabák) a nezákonné výroby a distribuce nelegálních drog. Jedná se o formální část sociální kontroly kriminality obecně. S tím spojené dohlížení nad dodržováním právních norem. Jedná se o zbrojenou složku státu, která ve své působnosti plní represivní charakter ve smyslu potlačování nabídky drog, zejména pak v části odhalování a potírání organizovaného zločinu, distribuce drog na pouliční úrovni. Dalším z úkolů v oblasti protidrogové politiky je pak vymáhání práva v případě porušení právních norem v souvislosti s drogami, jako je například Ohrožení pod vlivem návykové látky, který je nejpočetnějším sekundárním trestným činem spáchaným pod vlivem návykové látky (vyjma alkoholu) na území Karlovarského kraje. Dále ve své působnosti na místní úrovni realizuje preventivní programy prevence kriminality a zejména v oblasti nespecifické prevence kriminality spojené s užíváním a distribucí drog. Policie ČR se však ve spolupráci s dalšími subjekty účastní preventivních akcí v rámci různých projektů, přednášek a besed. Věcným gestorem v oblasti všech směrů ohledně drogové problematiky je pak útvar NPC SKPV, s celorepublikovou působností.
- c) **Školní metodici prevence** – působí v oblasti primární prevence a hraje tak zde významnou roli. Zaměřují se na zajištění maximální primární prevence sociálně patologických jevů, tedy prevencí rizikového chování v oblasti užívání návykových látek, šikaně, agrese aj. Hlavním úkolem je zvýšit informovanost mezi žáky, rodiči a učiteli. Školní metodici prevence jsou pak v kraji strukturovány na 2 úrovních jako okresní metodici prevence při pedagogicko-psychologické poradně a krajská školská koordinátorka prevence.⁵⁰

⁵⁰ *Krajská protidrogová koncepce Karlovarského kraje na léta 2020-2024* [online]. Karlovy Vary, 2020. [cit. 2022-02-19]. Dostupné z: https://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/cinnosti/Documents/koncepce_drogy_20_24.pdf

Závěr

Předložená práce s názvem „Kriminalita spojená s užíváním drog ve vybraném regionu“ byla zaměřena na Karlovarský kraj. Autorem zvolený cíl práce byl dojít ke stručnému shrnutí drogové problematiky, jakožto celospolečenského fenoménu na území Karlovarského kraje.

V první části práce se čtenář seznámí s přehledným popisem pojmů a souvislostí s drogami v obecné rovině. Bylo zde nutné i podotknout rozčlenění trestné činnosti páchané na úseku návykových látek pouze těch ilegálních. Vzhledem k problematice drogové kriminality a obecně drog jako společenského problému ohrožujícího nejen jedince je důležitou úlohou státu, krajů případně obcí vést strategický a účinný boj proti tomuto sociálně patologickému jevu. V návaznosti na boj s drogami na společenské scéně je reflektována současná protidrogová politika ČR.

Pro vývoj strategie a přístupů v tomto boji je nutno znát stav epidemiologické situace, která drogovou scénu charakterizuje ve smyslu prevalence a dále v užívání drog obecnou, ale i problémovou populací, jejich intoxikací a úmrtností.

Před započítáním sekundární analýzy statistických dat ke stanovení současného stavu epidemiologie, bylo vzhledem k členitosti Karlovarského kraje reflektováno geografických, demografických dat a vybraných specifických ukazatelů, na které z hlediska zločinnosti lze pohlížet jako na kriminogenní faktory. Geografická poloha kraje taktéž hraje významnou roli, zejména pak v souvislosti s prodejem metamfetaminu, konopí případně dalších drog občanům Spolkové republiky Německo. Poté došlo ke shrnutí současného stavu drogové epidemiologie. Dle mého odhadu jsou uváděna data například u prevalence několikanásobně menší, než je tomu ve skutečnosti, neboť je mi z praxe známo, že někteří uživatelé drog sami sebe za uživatele drog nepovažují, zejména pak u marihuany.

O tom, že drogy jsou společenským problémem v oblasti zdraví společnosti v tomto kraji, může být i ukazatel úmrtnosti. Ačkoliv zjištěné statistické údaje hovoří o relativně malém množství případů, pořád se jedná o několik zmařených životů osob v souvislosti s užíváním drog.

Hlavním cílem práce pak bylo stanovení fenomenologie drogové kriminality, kde pomocí analýzy a vyhodnocení veřejně dostupných statistických dat, vedených Policií ČR byla stanovena dynamika drogové kriminality v Karlovarském kraji, její struktura a intenzita. Uvedená empirická část sekundární analýzy statistických dat, považuji za dostatečnou, aby čtenář dostal určitý pohled na drogy a související kriminalitu v Karlovarském kraji. Na základě zjištěných dat pak lze konstatovat, že ačkoliv Karlovarský kraj jako nejmenší v České republice se nijak nevyvíká celorepublikovému trendu.

Za nutnost považuji podotknout, že se jedná o registrované porušení právních norem. Skutečná část drogové kriminality je pak několikanásobně vyšší, neboť u drog „neexistuje“ status osoby „poškozené“, s tím tedy spojeno oznamování trestné činnosti na úseku drog. Vzhledem k tomu se jedná o velice latentní část kriminality, kdy Policie ČR a další složky podílející se na odhalování a potírání drogové kriminality jsou odkázáni na vlastní zjištění, zejména pak v oblasti operativně pátracích činností skupin kriminální policie při celorepublikových, krajských ale i územně příslušných útvarů. Ačkoliv je patrné, že dochází k poklesu například u primární drogové trestné činnosti, nemyslím si, že drogová scéna je na „ústupu“, ale spíše, že páchaní této trestné činnosti je ze strany pachatelů více sofistikovaná. Tímto je pak odhalování a potírání drogové kriminality poněkud ztíženo. Určitou roli v tomto případě hrají i omezující opatření v souvislosti s onemocněním Covid-19 a s tím spojené restriktivní opatření v rámci nouzového stavu, které mimo jiné spočívalo i v omezení pohybu osob a vozidel.

Poslední část je věnována protidrogové politice realizované v rámci Karlovarského kraje na léta 2020-2024. Jako zajímavost lze uvést, že ačkoliv je protidrogová politika realizována v rámci územní působnosti, vychází ze stejných předpokladů a strategií v boji s drogami všeobecně, což potvrzuje má tvrzení, že samostatný Karlovarský kraj není v žádném excesu ze standardů České republiky. Stejně tak tomu je i v případě preventivních a kontrolních činností.

Jako možná doporučení ke zlepšení účinnosti protidrogové politiky (obecně), dle mého názoru v souvislosti s několikaletou praxí v oblasti drogové kriminality by bylo zlepšení situace legislativních změn. S tímto by pak souviselo zvýšení trestních sazeb v případě porušení konkrétní právní úpravy a s tím spojené ukládání vyšších trestů. Tímto by byly společnosti jasně dány hranice, že

v případě porušení právní normy v souvislosti s drogami je rovno hrozbě vysoké trestní sazby. V tomto smyslu pak tedy využívat represivní charakter trestu jako formu „odstrašení“. A v žádném případě nepřijímat případnou legalizaci některých drog a dekriminlizovat nakládání s těmito látkami. Více se zaměřit na primární prevenci, zejména v oblasti dětí a mládeže, avšak i celé populace ve všech věkových strukturách. Informovanost je potřeba rozšířit ohledně nebezpečnosti drog a následkům, které mohou vyvolat. Dle mého názoru by bylo potřeba i snížit výskyt drog obecně, například na filmové scéně, kde mohou drogy hrát roli „běžné věci“, čímž v očích diváka filmu může, byť jen částečně docházet k „normalizaci“ drog.

Seznam použité literatury

Monografie

GŘIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-554-5.

JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 7. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-380-3.

KALINA, Kamil. *Klinická adiktologie*. Praha: Grada Publishing, 2015. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4331-8.

KONRÁD, Zdeněk, Viktor PORADA, Jiří STRAUS a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0.

MAHDALÍČKOVÁ, Jana. *Víme o drogách všechno?*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-589-4.

NOŽINA, Miroslav a Miloš VANĚČEK. *Národní protidrogová centrála 1991-2016*. [Praha]: Národní protidrogová centrála, [2016]. ISBN 978-80-270-0640-3.

NOŽINA, Miroslav. *Svět drog v Čechách*. Praha: KLP, 1997. s. 12. ISBN 80-85917-36-x.

ŠTABLOVÁ, Renata a Břetislav BREJCHA. *Drogy: vybrané kapitoly*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005. ISBN 80-7251-186-6.

ZÁBRANSKÝ, Tomáš. *Drogová epidemiologie*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003. s. 13. ISBN 80-244-0709-4.

ZEMAN, Petr, Michaela ŠTEFUNKOVÁ a Ivana TRÁVNÍČKOVÁ. *Drogová kriminalita a trestní zákoník*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 978-80-7338-151-6.

ZOUBKOVÁ, Ivana. *Kriminologický slovník*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-312-4.

Zákonná úprava:

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v posledním znění.

Webové stránky a internetové zdroje:

Český statistický úřad. *Statistická ročenka Karlovarského kraje* [online]. 2021. [cit. 2022-01-26]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/142333230/33008321.pdf/b9a2ccff-e9d2-4829-bbb4-58b18ed384ad?version=1.33>

Český statistický úřad. *Obyvatelstvo* [online]. Krajská správa ČSÚ v Karlových Varech, 2022. [cit. 2022-01-26]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xk/obytelstvo-xk>

Český statistický úřad. *Vzdělání* [online]. Český statistický úřad, 2022. [cit. 2022-01-26]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/scitani2021/vzdelani>

Extc.cz: *Fentanyl* [Online]. [cit. 2022-02-13]. Dostupné z: <https://www.extc.cz/fentanyl.html>

KALINA, Kamil. *Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup* [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, c2003. [cit. 2022-01-16]. Monografie (Úřad vlády

České republiky). s. 78. ISBN 80-86734-05-6. Dostupné z: https://www.drogy-info.cz/data/obj_files/1648/742/drogy_a_drog_zavislosti_dil1.pdf

KALINA, Kamil. *Mezioborový glosář pojmů z oblasti drog a drogových závislostí* [online]. Praha: Filia nova, 2001. [cit. 2022-02-18]. ISBN 80-238-8014-4. Dostupné na: <https://www.drogy-info.cz/publikace/glosar/?g=108>

KOTEC o.p.s. *O nás* [online]. [cit. 2022-02-19]. Dostupné z: <http://www.kotec.cz/o-nas/>

Krajská protidrogová koncepce Karlovarského kraje na léta 2020-2024 [online]. Karlovy Vary, 2020. [cit. 2022-02-19]. Dostupné z: https://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/cinnosti/Documents/koncepce_drogy_20_24.pdf

KRATINA, Tomáš a Hana Tošnarová. *Nelegální laboratoře – kurz drugs enforcement administration* [online]. Bulletin Národní protidrogové, 2018, roč. 24, č. 4 [cit. 2022-02-17]. ISSN 1211-8834. Dostupné z: <https://www.policie.cz/soubor/bulletin-04-2018-mensi-pdf.aspx>

KUDLÁČKOVÁ, Barbora. *Mapa varen a pěstíren* [online]. Národní protidrogová centrála SKPV Policie ČR, 2016. [cit. 2022-02-16]. Dostupné na: <https://www.policie.cz/clanek/mapa-varen-a-pestiren.aspx>

MRAVČÍK, Viktor et al. *Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2018* [online]. Praha: Úřad vlády České republiky. 2019. [cit. 2022-02-06]. Dostupné z: https://www.drogy-info.cz/data/obj_files/33122/871/VZdrogy2018_web%202020-01-13_V02.pdf

MRAVČÍK, Viktor et al. *Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2019* [online]. Praha: Úřad vlády České republiky. 2020. [cit. 2022-02-13]. Dostupné z: https://www.drogy-info.cz/data/obj_files/33122/871/VZdrogy2018_web%202020-01-13_V02.pdf

Národní protidrogová centrála SKPV PČR. *Výroční zpráva Národní protidrogové centrály 2019* [online]. Praha: Policie ČR, 2020. [cit. 2022-02-12] Dostupné z: <https://www.policie.cz/soubor/vyrocní-zprava-2019-web-pdf.aspx>

Národní protidrogová centrála SKPV PČR. *Mapa odhalených varen a pěstíren* [online]. Policie ČR, © 2021. [cit. 2022-02-15] Dostupné z: <https://varnyapestirny.policie.cz/>

Police České republiky. *Statistické přehledy kriminality za rok 2017* [online]. Policie ČR, © 2021. [cit. 2022-02-05]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/soubor/2017-12-prosinec-sest-01a-xlsx.aspx>

Police České republiky. *Statistické přehledy kriminality za rok 2018* [online]. Policie ČR, © 2021. [cit. 2022-02-05]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/soubor/2018-12-prosinec-sest-01a-xlsx.aspx>

Police České republiky. *Statistické přehledy kriminality za rok 2019* [online]. Policie ČR, © 2021. [cit. 2022-02-05]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/soubor/2019-12-prosinec-sest-01a-xlsx.aspx>

Police České republiky. *Statistické přehledy kriminality za rok 2020* [online]. Policie ČR, © 2021. [cit. 2022-02-05]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/soubor/2020-12-prosinec-sest-01a-xlsx.aspx>

Police České republiky. *Statistické přehledy kriminality za rok 2021* [online]. Policie ČR, © 2021. [cit. 2022-02-05]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/soubor/2021-12-prosinec-sest-01a-xlsx.aspx>

PŮČEK, Milan Jan. *Techniky efektivního řízení měst a obcí: část SWOT analýza (metodika)* [online]. Praha: Národní síť Zdravých měst ČR, 2020. [cit. 2022-02-19]. ISBN 978-80-907917-2-5. Dostupné z: https://www.dataplan.info/img_upload/f96fc5d7def29509aeffc6784e61f65b/analyza-swot-metodika_1.pdf

RADIMECKÝ, Josef (Ed.), Jakub SOLČÁNY a Martin ZAHÁLKA. *Analýza drogové scény Karlovarského kraje: Závěrečná zpráva, Karlovy Vary 2017* [online] Karlovarský kraj. [cit. 2022-02-12] Dostupné z: https://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/cinnosti/Documents/OBaKR/analyza_drogova_scena_kv_k_2017.pdf

Světlo Kadaň z.s. *O nás* [online]. [cit. 2022-02-19]. Dostupné z: <https://www.svetlokadanzs.cz/o-nas/>

ŠPÁCOVÁ, Jana. *Nezaměstnanost v Karlovarském kraji k 31. 10. 2021 podle MPSV* [online]. Krajská správa ČSÚ v Karlových Varech, 2021. [cit. 2022-02-10]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xk/nezamestnanost-v-karlovarskem-kraji-k-31-10-2021-podle-mpsv>

Úřad vlády České republiky. *Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027* [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, 2019. Koordinace [cit. 2022-02-06]. Dostupné z: https://www.drogy-info.cz/data/obj_files/33160/879/Narodni_strategie_2019-2027_fin.pdf

VACULÍK, Pavel. *Informace a kontaktní odkazy pro národnostní menšiny a cizince* [online]. Krajský úřad Karlovarského kraje, 2021. [cit. 2022-02-10]. Dostupné z: <http://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/cinnosti/Stranky/cizinci/cizinci.aspx>

VIMR, Jiří. *Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky Karlovarského kraje za rok 2018* [online]. Karlovarský kraj: Krajský úřad Karlovarského kraje – odbor bezpečnosti a krizového řízení. [cit. 2022-02-13]. Dostupné z: https://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/cinnosti/Documents/vz_kv_k_2018.pdf

VIMR, Jiří. *Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky Karlovarského kraje za rok 2019* [online]. Karlovarský kraj: Krajský úřad Karlovarského kraje – odbor bezpečnosti a krizového řízení. [cit. 2022-02-13]. Dostupné z: https://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/cinnosti/Documents/vz2019_drogy.pdf

VIMR, Jiří. *Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky Karlovarského kraje za rok 2020* [online]. Karlovarský kraj: Krajský úřad Karlovarského kraje – odbor bezpečnosti a krizového řízení. [cit. 2022-02-13]. Dostupné z: https://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/cinnosti/Documents/vyrocní_zprava_2020.pdf

Seznam použitých zkratk

an. – a následující

atd. – a tak dále

ČR – Česká republika

DTČ – drogové trestné činy

ESSK – Evidenčně statistický systém kriminality

intoxi. - intoxikace

KŘP – Krajské ředitelství policie

KV kraj – Karlovarský kraj

MVÚR – Maření výkonu úředního rozhodnutí

o. p. s. – obecně prospěšná společnost

obj. – objasněnost

OČTŘ – orgán činný v trestním řízení

PČR – Policie České republiky

SKPV – Služba kriminální policie a vyšetřování

TSK – takticko statistická klasifikace

tzv. - tak zvaný

ust. - ustanovení

z.s. – zapsaný spolek

zkr. – zkráceně/zkratka

Seznam tabulek

Tabulka č. 1- Celkové počty nahlášených intoxikací v Karlovarském kraji, včetně smrtelných	29
Tabulka č. 2 - Indexy registrovaných primárních trestných činů za období let 2017-2021 (Index na 10 000 obyvatel)	37
Tabulka č. 3 - Přehled zjištěných primárních trestných činů dle jednotlivých paragrafů zvláštní části trestního zákoníku č. 40/2009 Sb., v Karlovarském kraji, a jejich objasněnost v %	38
Tabulka č. 4 - Trestné činy spáchané pod vlivem návykové látky v letech 2017-2021	44
Tabulka č. 5 – Vybrané nejčastější policií registrované trestné činy spáchané pod vlivem NL v Karlovarském kraji v letech 2017-2021 (celkový počet)	45

Seznam grafů

Graf č. 1 - Odhadovaný počet lidí užívající drogy rizikově v letech 2010-2019 na území Karlovarského kraje	28
Graf č. 2 - Počet zjištěných trestných činů primární drogové kriminality v Karlovarském kraji v komparaci s celkovým počtem na území České republiky v letech 2010-2021.....	34
Graf č. 3 - Celkové počty zjištěných primárních DTČ, s podílem recidivistů a cizinců.....	35
Graf č. 4 – Celkové počty jednotlivých trestných činů primární drogové trestné činnosti v Karlovarském kraji v letech 2017-2021	38
Graf č. 5 – Struktura primárních drogových trestných činů v roce 2021	39
Graf č. 6 – Počty odhalených nelegálních laboratoří na výrobu metamfetaminu v Karlovarském kraji v letech 2017-2021	41
Graf č. 7 - Počty odhalených nelegálních pěstíren konopí v Karlovarském kraji v letech 2017-2021.....	42
Graf č. 8 – Struktura procentuálního zastoupení vybraných TČ v oblasti sekundární drogové kriminality na území Karlovarského kraje v letech 2017-2021 z celkového počtu registrovaných TČ spáchaných pod vlivem NL	45